

KLEIN ROOKWOOD.

HOOFDSTUK I.

DE HUT VAN DE WEDUWE MONK.

Van al de behoorlijke plekjes die gij ooit kunt gezien hebben, was er zeker geen, dat in schoonheid Klein Rookwood kon overtreffen. Er was waarschijnlijk ook eens een Groot Rookwood geweest, maar dit was zeker al heel lang geleden; doch hoe dit ook zij, het bestond ten minste nu niet meer; terwijl klein Rookwood er uitzag alsof het nog nimmer een steen verloren had, en er ook geen enkele nieuwe was bijgekomen sedert den dag, waarop het gebouwd was.

De vooruitspringende daken der hutten waren met riet gedekt, verscheidenen waren schilderachtig met smaragd groen mos bedekt, en als de zon er op scheen, deden zij de plaats op eene groote juweeldoos gelijken; inderdaad, het moesten wel mooie juweelen zijn, en er zou ook een groote voorraad noodig geweest zijn, als zij met Klein Rookwood hadden willen wedijveren, wanneer gouden stralen der morgenzon zich in de dauwdroppels spiegelden, die in het met groen begroeide riet schitterden. Het lag in een dal, en in de groene weiden van hogere landen er om heen graasden talrijke koeijen en schapen; die rustige dieren verhoogden nog de bevalligheid van het geheel; en het aardige kleine beekje met zijne landelijke bruggetjes en sierlijke essenboomen tusschen de dikke rijen der heggen voltooide er de schoonheid van. Neen voltooijen deden zij het niet; want er was nog eene mooie oude kerk, met een hoogen spitsen toren, die zeer ver gezien kon worden, en dan waren er ook nog de overblijfsels van een gebouw van grooten omvang en aanzien, hetwelk eertijds het kasteel geweest was. Vier kamers van dit gebouw waren nog altijd bewoond en dienden nu tot woning voor een landbouwer. Er waren nog verscheidene andere kamers blijven staan, ofschoon van sommigen de zolderingen neergestort waren, en dezen waren aan het verval prijs gegeven. In één woord, hetzij gij langs de wilgenboomen voortwandeldet, of de groene heuvelen wildet bestijgen, of in de met mos versierde lanen doordrongt, waar de heggen zoo hoog opgeschoten waren, en de takken der olmen boven uw hoofd zich op

DE CHRISTELIJKE FAMILIEKRING, VI.

verschillende plaatsen zamenstrengelden, zoudt gij wel zeer moeilijk te voldoen geweest zijn, indien gij niet hadt willen bekennen dat het eene lieve plaats was, en regt geschikt om er gelukkig te zijn. Maar de plaats zelve maakt ons juist niet gelukkig: er moet iets in zijn, dat zulks doen kan, en dat wilde ik nu gaan aantoonen.

De edelman, aan wien het grootste gedeelte van het land rondom Rookwood toebehoorde, en die inderdaad de landheer kon genoemd worden, had eene eenige dochter, die de afgod zoowel van vader als van moeder was. Haar naam was Ida Valentine, en op den tijd waarvan ik spreek, was zij omstreeks vijftien jaar oud. Mijnheer en mevrouw Valentine vonden haar schoon, maar zij was niet meer of minder dan zeer alledaagsch. Zij beschouwden haar als bijzonder bekwaam; maar inderdaad had zij evenmin bijzondere geestesgaven als eene in het oog vallende domheid. Zij hielden haar voor voortreffelijk, en toch hadden zij zeer veel te lijden gehad van hare hardnekkige weerbarstigheid; want zij was opgevoed in de aanbidding van zichzelf, en zij beloofde hare ouders zoo als zij dit in deze zaak verdienden. En toch kon hunne blinde liefde geene fouten in haar zien, en hare gemelijkheid werd altijd aan eene slechte gezondheid toegeschreven. Mijnheer Valentine echter kwelde zich dikwijls over haar, zijn geweten begon hem verwijtingen te doen; hij twijfelde somtijds of hij omtrent haar wel even verstandig als goed geweest was. Hij bezat verscheidene eigen huizen, een in het beste gedeelte van Londen, een niet ver van Rookwood, en een ander aan de zee kust. Hij verhuisde dus bij verschillende gelegenheden, en nam zijn geheele gezin met zich, hetgeen bestond uit zijne vrouw, Ida en eene groote menigte bedienden. Zij waren sedert geruimen tijd niet tot Rookwood geweest, hoewel zij, als zij buiten waren, het toch van tijd tot tijd bezochten; want mevrouw Valentine hield zeer veel van landelijke schoonheden, en bewonderde het lieve plaatsje.

Het was op een schoonen dag in het midden van den zomer, dat een heer en eene dame naar de overblijfsels van het oude kasteel heenwandelden, en vroegen den man of de vrouw te mogen spreken, die daar woonden. Zij vertelden hun, want zij zagen ze beiden, dat zij gehoord hadden dat Rookwood eene zeer gezonde plaats was, en vroegen of zij, dewijl zij toch geene kinderen hadden, niet voor een korten tijd een paar kamers konden verhuren, want zij wenschten zeer eene jonge dame daar te kunnen plaatsen, die stille en buitenlucht noodig had, om van

27

eene doorgestane zware ziekte te kunnen herstellen. De man, Ephraim Pool genaamd, zeide, dat ofschoon hij zelf nooit meer dan twee van de vier goede kamers gebruikte, hij echter altijd de beide anderen in gereedheid hield voor den meester en de meesteres, alsmede voor de jonge jufvrouw en de bedienden, als zij eens een dag bij hen kwamen doorbrengen. Na dit antwoord was de dame reeds op het punt om te vertrekken, toen de vrouw van Ephraim, die zich tot de bezoekers aangeetrokken gevoelde, tot haar man zeide, dat de familie nu toch in den vreemde was, en dat zij nooit bij hen kwamen zonder het vooraf te laten weten.

„Dat deden zij tot hertoe ook nooit; maar dat is geene reden waarom zij het ook nooit doen zullen,” antwoordde hij, doch het scheen hem ook te spijten dat hij dit zeggen moest.

„Maar als nu die jonge dame het eens zoo zou willen schicken, dat zij dien dag uitging als zij hier komen?” hernam de vrouw.

„O, dat zou zich voor een enkelen dag zeer goed schicken, als zij ten minste redelijk wel is; want zij is geheel onafhankelijk,” zeide de dame. — Dus werd er besloten dat de jonge dame twee kamers ter harer beschikking zou krijgen, en dat Maria Pool haar zou bedienen. — Dewijl er overvloed van melk, eijeren en hoenders in klein Rookwood was, en een landelijke leefregel als zeer noodzakelijk aan de herstellende was voorgeschreven, zoo bestond er weinig bezwaar in de behoeften harer tafel te kunnen voorzien. Toen alles besproken was, keerde de heer en dame naar „Reizigers Rust,” waar zij hun rijtuig hadden laten staan terug, en gaven bevel aan den koetsier naar het kasteel te rijden. Daar aangekomen zijnde, tilden zij met groote teederheid en zeer veel voorzorg een mager, vervallen en zwak uitzienend meisje er uit, dat als een groote bundel in doeken en mantels gerold was. Zij scheen in het begin bijna niet in staat om te staan, maar weldra begon dat gevoel van verstijving te wijken, en zij keek rond als om eens goed op te nemen waar zij was. Zij had het grootste gedeelte van hare haren verloren, en droeg een mutsje, dat digt rondom het gezicht gesloten zat; hare oogen schenen buitengewoon groot, hare trekken scherp en hare wangen waren bleek en ingevallen. Maar niettegenstaande dit alles, was er toch iets aantrekkelijks in haar gelaat.

„Laat mij u maar geen schrik aanjagen,” zeide zij glimlagchend tot Maria Pool, die haar met een zeer ernstig gelaat aanzag, „ik zal hier wel weer spoedig bijkomen.”

„Maar was zij niet te ziek, om aldus verlaten te worden?”

„Neen, de dame en de heer dachten, dat zij best in staat was daar alleen te blijven: het kan haar niet veel schelen; zij weet zich op verschillende wijzen te vermaken,” zeide de dame.

En inderdaad, zij scheen ook volstrekt niet ontroerd, toen al hare zaken uit het rijtuig gehaald waren, en hare geleiders er weer in stapten om weg te rijden. En toch bestond er eene sterke gehechtheid tussehen hen; want toen het rijtuig den hoek omdraaide, en uit het gezigt verdwenen was, vulden hare groote oogen zich met tranen; maar zij wischte die haastig af. Zij verlangde naar bed te gaan, als hare kamer gereed was, want zij zeide zeer vermoeid van de reis te zijn; en dewijl hare kleederen door de dame, die haar vergezeld had, in orde geschikt waren, zoo had zij geene moeite om te vinden hetgeen zij noodig had, en lag weldra in het heldere witte bedje, met haar bijbel open naast zich. Maria Pool luisterde een paar malen aan de deur, en dacht dat zij haar zachtjes hoorde kermen. Zij waagde het binnen te treden, toen hare jeugdige gast haar hoofdje met een glimlach uit de kussens ophief, en haar vroeg wat zij wilde.

„Ik vreesde dat gij niet wel waart, jufvrouw,” zeide Maria, „want ik meende u te hooren kermen.”

„O lieve deugd, welk een slecht compliment is dat voor mijne stem, ik beproefde een gezang te zingen,” zeide zij lagchend.

„Mijn lieve tijd, jufvrouw, hoe kalm neemt gij de dingen op,” zeide Maria, haar vrolijk aankijkende; „waarlijk niet iedere jonge jufvrouw zou gaarne alleen onder vreemden gelaten worden, zoo ziek als gij nog zijt, en dan toch nog in staat zijn te zingen en opgeruimd te blijven.”

„Ik ben nu niet meer ziek, jufvrouw Pool,” zeide zij, „ik ben nog alleen maar erg zwak, en wat het alleen-zijn betreft, ik geloof niet dat ik zoo geheel alleen ben, dewijl gij beloofd hebt, naar mij om te zien.”

„Ik zal mijn best doen, wees daar verzekerd van jufvrouw! Maar, ik kan mij niet begrijpen hoe uwe moeder er toe komen kon, u al zoo spoedig te verlaten.”

„Dat was mijne moeder niet, ik heb geene moeder,” zeide het zieke meisje.

„O, hemel! geene moeder, arm kind! dus was die heer dan ook uw vader niet?” vroeg Maria.

„O neen, hij is mijn voogd; maar zij zijn beide altijd zoo goed voor mij geweest, alsof ik hun eigen kind geweest ware; de heer Pelham is erg doof, daarom spreekt hij zoo weinig, en schijnt minder acht op mij te slaan, en mevrouw Pelham heeft al hare kinderen aan de mazelen ziek liggen, zij had dus haast om weer naar huis te komen. Het was ook gedeeltelijk om mij voor de besmetting te beveiligen, dat zij mij hier bragten. Mijn naam is Vernon, Emilie Vernon.”

„Ja, dat verandert dan ook de zaak,” zeide Maria, die toch nog altijd bij zichzelf dacht, dat het meisje vrij hard behandeld was geworden, haar gezondheidstoestand in aanmerking genomen. Dien avond praatte Emilie niet veel meer; maar jufvrouw Pool was getroffen door haar opgeruimd blik en vriendelijke stem, vooral toen zij haar den volgenden morgen eene kop verse warme melk bragt, die zij haar verzoekt uit te drinken, dewijl dit het beste ter wereld was voor zulk een zwak persoon. Gedurende twee of drie dagen was het eenige voordeel, dat zij van de lucht genieten kon, daarin gelegen, dat zij goed ingestopt, in een gemakkelijken stoel buiten in den ouden tuin kon zitten, of in hetgeen vroeger een tuin geweest was. Hier zat zij stil rond te kijken en lette op alles wat zij zag, en als Marie naar haar kwam kijken, had zij altijd weer eene nieuwe vraag te doen.

„Wat beteekenen die regelmatige groene strepen, jufvrouw Pool,” zeide zij, „zij zien er uit als trappen.”

„Dat waren zij ook eens, jufvrouw. Dit was in oude tijden de tuin, en ik heb hooren zeggen, dat er drie mooie terrassen waren, met breede paden er tusschen, en de fraaiste bloemen die in mooie bloempotten stonden, zoo groot als onze theeketel, en zelfs nog grooter, alle op eene rij, met standbeelden aan ieder einde.”

„Dat moet heel mooi geweest zijn,” zeide Emilie glimlagchend; „is er niets van de bloempotten of standbeelden meer overgebleven?”

„Daar zijn nog hier en daar stukken van, jufvrouw, maar of het brokken van standbeelden of potten zijn, dat weet ik niet regt. Ik raap ze altijd op als ik ze vind, en heb er eene mand vol van, gij kunt ze wel eens bekijken als gij er lust in hebt.”

„Het moet eene zeer oude plaats zijn,” zeide Emilie rondziende.

„Ik geloof niet jufvrouw, dat er nog iemand in leven is, die zich kan herinneren wanneer het kasteel gebouwd werd; en men kan aan de wonderlijke bouwde der kamers, die meest alle trap op trap af loopen, alsmede aan de zaken die er in achtergelaten zijn, duidelijk bemerken, dat de menschen toen vrij wat minder begrip hadden om het zich gemakkelijk te maken, dan thans het geval is.”

„Ik hoop, dat ik spoedig sterk genoeg zal zijn, om de geheele plaats eens rond te gaan,” zeide Emilie, naar het vervallen gedeelte van het gebouw kijkende.

„Lieve deugd, jufvrouw,” zeide Maria, „daar is niets dan stof en puin te zien, en zelfs de vuurhaarden zullen u bewijzen, welke vreemde manieren zij toen hadden. Geloof mij, jufvrouw, ik zou den haard uit de grootste en mooiste der kamers, ja zelfs niet uit wat zij de eetzaal noemen present willen hebben. Wel jufvrouw, de onze daar wij tien schellingen voor gaven, is wel twintigmaal meer waard. Het is een groot lompe ding, dat maar in den weg staat, en dat voorzeker een grooten hoop steenkolen zal verslonden hebben, ofschoon jufvrouw Monk zegt, dat zij in dien tijd voornamelijk hout gebrand hebben.”

„Wie is jufvrouw Monk?” vroeg Emilie, die zich zeer vermaakte met de kritiek van Maria betreffende oudheden.

„Zij heeft eens eene school gehad, jufvrouw; maar zij is nu geheel op, zij is zeer oud en zwakkelijk. Maar zij weet alles van deze oude plaats alsof zij er zelve gewoond had,” zeide Maria.

„Ik moet haar eens gaan opzoeken,” zeide Emilie. „Wat onderwees zij aan de kinderen?”

„O eene menigte zaken, jufvrouw: verstellen, naaijen, stoppen, ook lezen en spellen.”

„Leerde zij hen niet uit den bijbel?” vroeg Emilie.

„Dat denk ik wel, jufvrouw; menigeen heeft in dit opzigt wat aan haar te danken, ik voor het eene en mijn man weer voor het andere.”

„O wat ben ik daar blij om,” zeide Emilie, „ik dacht wel dat gij veel van den bijbel zoudt houden, gij zijt zoo vriendelijk, en het is die soort van vriendelijkheid, die uit den bijbel ontspruit. Onderwees zij jongens zoowel als meisjes?”

„Ja, jufvrouw, mijn man en ik gingen zamen school, en als zij met ons gesproken had over hetgeen wij in den bijbel gelezen hadden, waren wij gewoon zamen naar huis te wandelen, en praatten er over hoe wij het moesten aanleggen om te doen zoo als zij ons zeide, en God te bidden ons te leeren zijn woord lief te hebben; en dat deden wij ook, en zoo kregen wij het beide lief, dat weet ik zeker.”

„En dat maakte ook dat gij elkander gekozen hebt, veronderstel ik?” zeide Emilie.

„Wij zouden geen van beiden iemand getrouwd hebben, die den bijbel niet liefhad, noch de vreeze Gods kende. Dus denk ik altijd, dat ik het aan jufvrouw Monk te danken heb, dat ik mijn echtgenoot gekregen heb, ziet gij, jufvrouw.”

„Ik verlang haar eens te gaan opzoeken,” zeide Emilie.

En inderdaad, eene harer eerste wandelingen, toen zij wat beter werd, was naar de woning der oude vrouw.

Het was een aardig hutje, met klimrozen begroeid, die zoo hoog waren opgeschoten, dat zij bijna het dak bereikten. — Emilie was nog altijd zeer zwak, en genoodzaakt dikwijls stil te staan en uit te rusten, toen zij haar bezoek ging afleggen. Zij vond jufvrouw Monk op een matten stoel en breijende voor de deur van haar huisje zitten. Zij had een grooten hoornen bril op, zoo groot, dat die een gedeelte van haar klein mager gezicht bedekte.

„Wilt gij mij wel veroorloven wat bij u uit te rusten, jufvrouw Monk?” vroeg Emilie.

„Dat wil ik gaarne,” antwoordde zij, want zij had door Maria Pool reeds van haar gehoord.

Emilie nam den aangeboden stoel aan, en zij traden spoedig met elkander in gesprek. De bijbel lag op het kleine ronde tafeltje, digt bij den stoel der oude vrouw. Emilie keek er naar en zeide:

„Gij hebt daar een zeer goed gezelschap, en digt bij de hand ook.”

„Ik kon geen beter hebben, kon ik wel?” zeide de oude vrouw, „en hoe ouder ik word des te liever wordt het mij ook.”

„Dat zeggen allen, die er mede bekend zijn; ik kan mij er wel eens over verwonderen, hoe ik nog lust kan hebben iets anders te lezen,” zeide Emilie.

„Daar zijn zaken te doen, en boeken te lezen die gedaan moeten worden en gelezen moeten worden, daar twijfel ik niet aan; het verkeerde en het verwonderlijkste daarvan is, dat wij eenige zaak boven den bijbel zouden willen stellen,” zeide de oude vrouw.

„Ik veronderstel, dat gij u den tijd niet meer herinnert, toen gij den bijbel niet liefhad,” zeide Emilie.

„O dien herinner ik mij nog maar al te goed,” zeide jufvrouw Monk; „ik herinner mij een tijd, en ik was ouder dan gij nu schijnt te zijn, dat ik den bijbel in het geheel niet liefhad. Ik was gewoon er in te lezen, omdat ik met die gewoonte was opgevoed, maar ik had hem volstrekt niet lief; en het gebeurde dikwijls dat ik zeer blij was, als er iets voorviel dat er mij afriep, ofschoon ik toch niet kon nalaten mijne plichten te doen, hetgeen betekende om mijn gebed te zeggen, mijn hoofdstuk te lezen en mijne gezangen van buiten te leeren, om des zondags bij mijn vader op te zeggen.”

„Dus vreesde uw vader God?”

„Ja, en moeder ook, doch zij smaakten nooit het geluk van mij bekeerd te zien; maar moeder bad voor mij op haar sterfbed, en vader, die haar niet lang overleefde, zeide, toen hij voelde dat zijn einde naderde: Ik ben verzekerd dat ik uwe moeder in den hemel zal wederzien; wilt gij ook eenmaal bij ons komen? of wilt gij liever voor eeuwig in de buitenste duisternis verloren gaan? Ik antwoordde: Vader, met Gods hulp wil ik u volgen. Ik weet niet of hij op mijne woorden durfde vertrouwen, want ik had reeds dikwijls dergelijke dingen gezegd; maar hij bad het gebed des geloofs, en stierf vol vertrouwen op de belofte, en over een korten tijd, — want mijn einde zal spoedig daar zijn, zullen wij voor eeuwig vereenigd worden.”

„Wat is het toch heerlijk,” zeide Emilie, „aan de vereeniging met onze betrekkingen in den hemel te mogen denken!”

„Ja dat is het, en gij jufvrouw, als ik zoo vrij mag zijn dit te vragen, zijt gij daartoe ook in staat?”

„Ik ben dankbaar te kunnen zeggen, dat ik mij geheel aan Hem toevertrouw, die mij niet begeven of verlaten zal,” zeide Emilie.

„Dat is zeer goed; ik hoor het gaarne als Gods kinderen over de genade aan hen bewezen spreken; maar gij ziet er zeer zwak uit,” zeide jufvrouw Monk vriendelijk.

„Ik kan niet verwachten om opeens sterk te worden, maar ik word toch veel beter. Jufvrouw Pool zorgt zoo goed voor mij, dat ik zeker wel spoedig geheel zal moeten opknappen, om haar eer aan te doen.”

„Maria is eene goede vrouw, en ik ben overtuigd dat gij het zeer goed bij haar zult hebben,” zeide jufvrouw Monk.

Emilie vertelde toen hoe aangenaam het voor haar was, met Pool en zijne vrouw over godsdienstige zaken te spreken; zij had, gelijk zij zeide, spoedig bemerkt, hoeveel levend geloof in hen was, en dat zij zich ook verzekerd hield, dat hunne zorg en vriendelijkheid voor haar

nog tienmaal vermeerderd was, sedert zij bemerkt hadden, dat zij in die zaken eenstemmig dachten. „Wat moet gij dankbaar zijn, als gij achterwaarts ziet op het werk, dat gij hebt mogen verrigten; want ik twijfel er niet aan, dat het is, gelijk jufvrouw Pool zegt, en er velen zullen zijn, die door uw onderwijs geleerd hebben voor God te leven, en zich in de hoop van eene eeuwige gelukzaligheid te verblijden.”

„Dankbaar om achterwaarts te zien, jufvrouw!” zeide de oude vrouw zacht. „Ja, ik ben dankbaar, maar niet voor hetgeen ik gedaan heb; want daar zie ik maar zeer weinig van; en mijne beste daden zijn toch altijd door zonde bekleed en in zichzelf niets waard; maar ik ben dankbaar als ik er over nadenk, hoe de Heer mij geleid heeft. Hij heeft mij gevoed en voor moeite bewaard, Hij behoedde mij voor de strikken der verzoeking. Ik zie in het beste dat ik gedaan heb nog zoo veel onvolkomens, en weet dat ik het beter had kunnen doen; nog zoo veel dat uit een slecht beginsel gedaan is, om mij zelve te behagen of om geëerd te worden, dat het achterwaarts zien mij meer en meer een afkeer van mij zelve inboezemt. Zelfs de beste onzer, ja, ieder die bekeerd is zal dit moeten zeggen. En ik ben verzekerd, gij zult het ook eens zeggen, wanneer gij naar het hemelsch Jeruzalem wordt opgeroepen, dan zult gij voldoening vinden in het bevel: „zie niet op uw eigen maaksel, het is niets dan puin, en niet waardig om meëgenomen te worden naar het huis, waar alles volmaakt is.”

Emilie glimlachte, en zeide dat zij tot hiertoe nog niets voor God gedaan had.

„Nog niets, maak u dan op en ga heen. Ik zou zulk een nutteloos ding geene schuilplaats in mijn huis willen verleen,” zeide jufvrouw Monk ter zelfder tijd glimlagende en het voorhoofd fronsende.

Emilie keek eenigzins verwonderd, maar zij begreep weldra wat hare gezellin meende, en voegde er bij: „Ik wilde zeggen, dat ik nog nooit iets voor anderen heb kunnen doen; doch ik ben nog jong, en ik weet nog te weinig om van veel nut te kunnen zijn, en nu ben ik zoo zwak, dat ik zelfs niet in staat ben datgene te volbrengen, hetwelk ik vroeger gewoon was te doen.”

„Lieve jonge jufvrouw,” zeide de oude vrouw, „gij doet het werk dat u te doen gegeven is, gij draagt uwe ziekte met tevredenheid en geduld, en toont daardoor dat God een barmhartig Vader voor u is, en Jezus een liefhebbende Middelaar; dat is juist het werk dat Hij van u verwacht, daar Hij zelf u tot iets anders onbekwaam maakt. Daarenboven het is niet juist wat wij doen, maar hoe wij het doen, waarop het 't meeste aankomt.”

Emilie stemde het toe; „ik ben blij dat gij er mij aan herinnerd hebt,” zeide zij; „soms voel ik mij zoo heel treurig, als ik er aan denk hoe ik juist nu zoo ziek en nutteloos moet zijn, dewijl ik vooral thans van zeer veel dienst voor de goede mevrouw Pelham had kunnen zijn bij de oppassing harer kinderen.”

„Wel, wie weet of gij hier geen werk te doen zult krijgen; de Heer zendt zijne kinderen waar het Hem goed dunkt, en geeft hun een bepaald werk te doen.”

„Ik kwam hier omdat mijnheer Pelham eens in deze omstreken gewoond heeft, en wist dat het hier zoo gezond was, en zij dachten dat het oude huis mij ook nog wel zou vermaken,” zeide Emilie; „maar het eenige werk, dat ik hier te doen zal hebben, zal wel zijn, denk ik, zoo spoedig mogelijk te maken dat ik weer beter word, om weer naar huis terug te kunnen gaan.”

„Niemand kent zijn dag en zijn uur; leg uw hart en uwen wil in zijne hand en zeg: Hier ben ik, Heer! zend mij, en Hij zal u zenden naar de regte plaats, hetzij gezond en sterk, om in de wereld voor Hem te werken, of in uw bed, om geduldig voor Hem te lijden. Daar is geene vrees voor, indien gij een van zijne kinderen zijt, zoo zult gij goed opgevoed en onderwezen worden, en lessen ontrangen, die geschikt voor u zijn om te leeren.”

Emilie gevoelde dat zij gelijk had, en na nog wat met haar gepraat te hebben, stond zij op om heen te gaan, niet zonder de belofte om de oude vrouw dikwijls te komen bezoeken.

„Lieve deugd,” zeide zij bij zichzelf, „nu heb ik nog geheel vergeten, haar iets betreffende het oude kasteel te vragen, en met dat voornemen, ging ik toch grootendeels tot haar; nu, het is niets, hetgeen zij zeide, heeft mij veel meer goed gedaan dan ik van het andere punt had kunnen verwachten.”

NOG EEN PAUSELIJKE GEDENKPENNING.

Te pas of te onpas, van alle kanten wordt de goedhartigheid en vriendelijkheid van den tegenwoordigen paus geprezen. Het is als wilde men ons overtuigen: Onmogelijk dat zulk een goed man ooit andersdenkenden zou vervolgen of mishandelen, ook al had hij uit kracht van zijne onfeilbaarheid er de magt toe. Raadplegen wij de geschiedenis.

Bovenstaande gedenkpenning stelt ons eene jagtpartij voor. Hij is geslagen op last van paus Paulus II. De jagtpartij wordt door het bij-schrift zelf opgehelderd. Dat bij-schrift luidt vertaald: „De goedhartige herder vervolgt alleen de wreede dieren.” Die goedhartige herder nu is Paulus II. En waarom hij zoo geheeten wordt, mag ons zijn geschied-schrijver de Jezuïet Bonanni leeren: „Omdat (zegt hij) zijne natuurlijke goedhartigheid een afschuw had van menschenbloed, en wel zulk een grooten afschuw dat hij zich vergenoegde de verfoeijelijkste booswichten enkel met gevangenis te straffen.”

Maar wie zijn dan die wreede dieren, welke een zoo „goedhartig” herder vervolgt? Dat moeten dan wel monsters van menschen geweest zijn, die den dood verdienen van wege een paus, die op de verfoeijelijkste misdadigers alleen de gevangenisstraf toepast? Het waren slechts menschen die naar de vrijheid durfden staan om anders te denken dan de goedhartige herder; het waren zulke die Rome als gevaarlijke ketters brandmerkt. Eerst was het Podiebrad, koning van Bohemen, die zulk een vreseurend dier was, omdat hij den door Rome vervolgd en Husziten eene schuilplaats gaf; daarna waren het mannen die wetenschappelijke werken hadden uitgegeven in een tijd toen Paulus II het voldoende verklaarde als men maar lezen en schrijven kon. Eindelijk waren het de ketters van Pola, die hij liet ter dood brengen; en ter gedachtenis hiervan werd deze gedenkpenning geslagen. Indien dat de goedheden zijn van een der pausen, dien Bonanni om zijne goedheden prijst en wien hij den lof geeft van geen onachtzame herder te zijn, wat zal dan zijne strengheid zijn?

Men leere toch uit de geschiedenis. Rome verandert nooit; en de paus is paus of hij Paulus, Alexander, of Pius heet. Dit houde men vooral in het oog. Geen verdrag met Rome! Zoo min het bijgeloof als het ongelooft gehuldigd! Zoo min bij het een als bij het ander hulpe gezocht; alleen bij den God onzer Vaders, en ons gehouden aan het onfeilbare woord van God!

T. M. L.

KLEIN ROOKWOOD.

HOOFDSTUK II.

Emilie nam snel toe in gezondheid en krachten, en was in staat om zeer gunstige berigten aan mevrouw Pelham te zenden; het was reeds bepaald wanneer zij naar huis zou gehaald worden, toen de scharlaken koorts, die op de mazelen volgde, dit plan onuitvoerbaar maakte.

„Ik zal op zijn minst nog eene maand hier moeten blijven,” zeide zij tot Maria Pool.

DE CHRISTELIJKE FAMILIEKRING, VI.

„Wel jufvrouw, de oorzaak waarom gij hier blijft spijt mij zeer, maar toch verheugt het mij van ganser harte, u nog wat hier te mogen houden,” zeide Maria.

Mevrouw Pelham had haar niets van de koorts geschreven, totdat de crisis voorbij was, en de kinderen weer langzamerhand herstelden; dus bestond er geene reden tot ongerustheid, en ofschoon zij zeer gewenscht zou hebben voor de kleine zieken van eenige dienst te zijn, zoo was zij toch tevens overtuigd dat hare tegenwoordigheid eene nieuwe reden tot ongerustheid zijn zou, en hunne zorg zou vermeerderen. Daarom schikte zij er zich gaarne in, nog eene maand op Rookwood te blijven.

Emilie had de bouwvallen bezocht, en verscheidene belangrijke overblijfsels gevonden; zij had schetsen gemaakt van de fraaiste gedeelten, en al de berigten van jufvrouw Monk betreffende dit gebouw opgeschreven, hetgeen inderdaad een zeer belangwekkend boekje geworden was. Toen had zij eene verzameling gemaakt van de verschillende planten, die in de omstreken groeiden; zij had ze in orde gerangschikt, gedroogd en er een ander boek van gemaakt; zij had van de oude jufvrouw Monk kousen leeren breijen, en verschillende kledingstukken voor arme kinderen leeren knippen, alsmede hoe men het best eene matras kan in orde maken, eene zaak die in de oogen der oude vrouw volstrekt niet te verwerpen was, die bijna altijd, gedurende twee geslachten, hare hulp had verleend bij het in orde maken van ieder mooi bed in klein Rookwood. Inderdaad, zij had gedurende dit bezoek zeer veel geleerd; maar het meest van alles waardeerde zij haar toenemen in kennis van de beste en hoogste aller wetenschappen, namelijk de kennis van den Bijbel. Zij had vroeger nooit zooveel omgegaan met zulke eenvoudige, opregte en openhartige Christenen, en de opmerkingen van de goede jufvrouw Monk over de Heilige Schrift maakten eenen bijzonderen indruk op haar hart. Eens toen zij bij haar in het hutje zat, en bezig was haar voor te lezen, reed een liverij-knecht, op een fraai paard gezeten, snel voorbij.

„Dat is iets vreemds voor dit plaatsje,” zeide Emilie.

„Het is zeker een der bedienden van de familie,” zeide de oude vrouw, „waarschijnlijk zijn zij weer buiten, en nu willen zij hier een dagje doorbrengen, gelijk zij wel meer doen.”

„Dan zal ik ergens anders mijne toevlugt moeten nemen, waar zal ik heengaan?” zeide Emilie.

„Ik kan het wel mis hebben, maar toch denk ik het stellig,” zeide de oude vrouw; „ik wenschte dat ik eene geschikte kamer voor u bezat, dan zou ik zeggen, doe mij het genoegen en kom bij mij, jufvrouw!”

„Waarlijk ik zou zeer blij zijn, indien gij mij hebben wildet; deze kamer zou ons beiden even goed een geheel dag als gedurende een uur kunnen bevatten, en ik ben reeds bijna een uur hier geweest.”

„Dat is waar, welnu, indien gij het niet beneden u acht bij mij te komen, zal ik met uw bezoek zeer vereerd zijn,” zeide jufvrouw Monk; en er werd afgesproken dat, indien de familie op het huis zou komen, Emilie dien dag bij hare oude vriendin zou doorbrengen. Dit was nauwelijks bepaald geworden, toen Maria Pool binnentrad, zeggende dat de knecht van den landheer bij haar geweest was, om haar te verzoeken, het huis tegen den volgenden dag voor de familie in gereedheid te brengen. „Het spijt mij zoo, jufvrouw,” voegde zij er bij.

„Zeg maar niets meer,” hernam Emilie, „ik heb eene uitnodiging voor mij ontvangen, en ben er zeer mede in mijn schik.”

„Jufvrouw Vernon heeft beloofd mijn kleine kamertje met een bezoek te willen vereeren,” zeide jufvrouw Monk, „en ik zal zeer blij zijn haar eens hier te hebben.”

Toen Emilie een en ander zoo goed in orde gemaakt had, keerde zij met jufvrouw Pool terug, ten einde hare eigene zaken weg te bergen, opdat zij „de familie” niet zouden hinderen; en, toen zij 's morgens opstond, had zij niets anders te doen dan voor dien dag eene andere woning op te zoeken. Zij had al hare boeken en teekeningen weggelegd, en jufvrouw Pool zeide, zij was altijd zoo netjes, dat niemand zou kunnen gelooven dat de kamers gebruikt werden. Vroeg in den morgen, toen zij bij hare oude vriendin gezeten was, die naar haar voorlezen luisterde, terwijl zij zelve druk breide, reed er een fraai rijtuig voorbij, waarin eenige dames en een heer gezeten waren.

„Daar zijn zij! dat is mijnheer Valentine, en ik veronderstel dat de dames, mevrouw en de jufvrouw zullen zijn,” zeide jufvrouw Monk.

„Kent gij ze niet van aanzien?” vroeg Emilie.

„Neen jufvrouw, niet genoeg, om zeker van mijne zaak te zijn. Ik heb de jonge jufvrouw maar zeer weinig gezien, sedert zij een klein kind was, en hare mama bezoekt zelden iemand onzer; ik verbeeld mij, dat jufvrouw Valentine al hare gedachten zoozeer bezighoudt, dat zij voor niets anders tijd heeft.”

Emilie gaf geen antwoord, zij ging weer voort met lezen, en weldra had zij het rijtuig en deszelfs bezitters geheel vergeten.

„Jufvrouw Pool kwam tegen twaalf uur even bij hen met een mandje in de hand, zeggende: „Ik heb u eene druivenpastei meegebracht, jufvrouw. Mevrouw zendt u die met hare groeten, en hoopt dat gij het voor uw middagmaal zult willen aannemen, dewijl ik geen tijd had heden voor u te kunnen koken.”

Emilie lachte hartelijk. „Hoe zonderling!” zeide zij.

Jufvrouw Pool zeide: „zij hoopte dat Emilie niet beleedigd zou zijn.”

„Beleedigd, wel neen, in het geheel niet; het is zelfs zeer vriendelijk van haar. Maar hoe kon zij te weten komen dat ik hier was, dewijl ik toch al mijne zaakjes zoo netjes heb opgeborgen?”

„Wel jufvrouw, zij kwam met de jonge jufvrouw en nog eene andere dame in de spreekkamer; zij keken rond en zagen de twee teekeningen, die gij voor mij geteekend hebt, en die aan den muur zijn vastgehecht; zij schenen er zeer mede ingenomen te zijn, en vroegen hoe ik er aan kwam, en ik vertelde dat jufvrouw Vernon ze gemaakt had, en ze mij had gegeven; toen vroegen zij nog meer, en ten laatste wisten zij alles; het scheen mevrouw zeer te spijten dat gij heen waart gegaan, en ik geloof dat zij wel lust gehad had u te vragen met hen te komen eten; maar de jonge jufvrouw vond het niet goed, te oordeelen naar hetgeen ik zag en hoorde.”

„Ik ben zeer blij dat zij het niet gedaan heeft,” zeide Emilie, „wij zullen ons hare pastei lekker laten smaken. Zeg haar dat ik haar zeer verplicht ben, en breng mijne beleefde groeten over.”

„Schijnt de familie wel te zijn, Maria?” vroeg jufvrouw Monk, toen Maria de hut wilde verlaten.

„Dat is maar zoo wat,” antwoordde zij, „de jonge jufvrouw is niet zeer wel, en dat drukt hen allen zeer. Mevrouw ziet haar onophoudelijk door hare gouden kijkglasjes aan, en vraagt haar om de tien minuten hoe zij zich gevoelt, hetgeen mijnheer zeer schijnt te hinderen. De dame, die bij hen is, is eene soort van gezelschap-jufvrouw, zij is vrij wat levendiger, en tracht telkens hen wat op te vrolijken, maar op die manier kan zij niet veel uitrigten. Ach, het is toch zoo verkeerd afgoden te hebben, is het niet?”

„Het is zeer gevaarlijk in Gods plaats te willen zijn. Dagon viel toen de ark zijnen tempel maakte in het huis des Heeren. Vroeg of laat moeten de valsche goden verbrijzeld worden,” zeide jufvrouw Monk.

„Ik twijfel er niet aan of het zal erg gesteld zijn met mijnheer en mevrouw, als de jufvrouw iets moest overkomen; inderdaad ik huiver als ik daaraan denk.”

Hiermede verliet Maria de hut, en Emilie haar boek weggelgende, zeide, dat zij hare gewone wandeling wilde gaan doen, om in tijds voor het middageten gereed te zijn, hetgeen jufvrouw Monk haar beloofd had, voor haar te zullen klaar maken.

„Gij wacht toch immers op mij? ik wil u van mijne pastei laten proeven,” zeide Emilie lagchend.

„Neen, ik dank u, lieve jonge jufvrouw,” zeide de oude vrouw; „ik kan met die voornaame kookkunst niet voort, die dingen prikkelen mijne tong, en zetten mij den mond als in vuur.”

„Wat zal ik er dan mede doen? ik kan de pastei toch niet alleen opeten, ja zelfs niet eens de helft er van,” zeide Emilie eenigzins teleurgesteld.

„Wat gij er niet van opeet, jufvrouw, geef dat dan aan den ouden Marcus Bury; hij zal er u zeer dankbaar voor zijn, hij houdt zooveel van peper; hij is zoo lang in het land geweest waar zij groeit,” zeide jufvrouw Monk.

„Dan zal hij de heele pastei hebben, en gij en ik zullen zamen het koude kuiken deelen, dat jufvrouw Pool dezen morgen voor mij gebragt heeft. Ik ben blij dat gij aan Marcus gedacht hebt. Ik weet nooit iets dat ik hem zou kunnen brengen, en dat zal juist iets goeds voor hem zijn.”

Dus werd de pastei weer in een mandje gelegd, en zij ging den weg op, die naar het hutje van Marcus voerde. Hij was een eenzaam man; eens had hij eene talrijke familie bezeten, maar zij waren overal heen verspreid geraakt; zijne vrouw was eenige jaren geleden gestorven; twee zoons voeren ter zee, twee anderen waren naast hunne moeder begraven; al zijne dochters waren getrouwd, behalve eene, zijne lieveling, Louise; hij had gehoopt haar bij zich te mogen houden, om voor hem te zorgen, hem in zijnen ouderdom op te passen, en hem eindelijk de oogen te sluiten. Maar de eenzaamheid in huis begon haar te vervelen; haars vaders beurs kon haar geene fraaije kleederen verschaffen, ten minste niet mooi genoeg voor hare levendige verbeelding; en er was niets opwekkends in Rookwood, geene andere verandering dan die van dag en nacht, zomer en winter. Dus besloot zij in de naburige stad eene dienst te zoeken, en maakte langzamerhand haar voornemen aan den ouden Marcus bekend, ofschoon zij er zelve toch wel eenige knaging des gewetens onder voelde. Zij werd achteloos en ongestadig in haar werk, en dit veroorzaakte dat hij haar meer dan eens moest berispen. Hij bezat van natuur een streng en driftig karakter, maar van al zijne kinderen had Louise er het minste over te klagen, want zij was altijd zijne gunsteling geweest, en, dewijl de een na den ander hem verlaten had, zoo werd zijn hart allengs zachter gestemd; hij had berouw over zijne te groote gestrengheid omtrent hen, en troostte zich, door meer vriendelijkheid te toonen aan zijne jongste en laatst overgeblevene. Er was echter nog altijd een smeulende vonk van drift in hem overgebleven, en, wanneer hij herhaalde malen t'huis kwam, en de hut ledig vond, en het avondeten nog niet gereed, terwijl Louise naar den winkel in het dorp was geloopt en daar stond te babbelen, werd hij toornig, en na eenige zachtere vermaningen, berispte hij haar eindelijk zeer gestreng. Louise had zijne scheldwoorden, zoo als zij ze noemde, vrij kalm opgenomen. Toen hij driftig werd, toonde zij zich beleedigd, en verklaarde op luiden toon, dat zij niet in Rookwood wilde blijven, waar zij niets dan eene verlatene en eenzame slavin was. Marcus was zoo verbaasd over hare onbeschaamdheid en ondankbaarheid, dat hij geen antwoord kon vinden. Hij begreep nauwelijks wat zij met hare bedreiging meende; maar toen hij bemerkte, dat zij inderdaad voornemens was hem te verlaten om meer genoegens te genieten en fraaije kleederen te kunnen dragen, trof hem dit als een donderslag.

Hij sprak haar niet tegen; hij zeide, zij kon doen wat zij wilde, en hij zag haar vertrekken zonder het minste leedwezen te toonen. Maar al de burens merkten eene groote verandering in hem op. Zij wisten er echter de reden niet van. Louise had gezegd dat het haar vader niet veel schelen kon of zij heenging; en, dewijl hij nog kras genoeg was om voor zichzelf te zorgen, en altijd een stijven ouden knaap had geschienen, zoo waren zij niet zeer verwonderd dat hij met zijn eenzaam leven tevreden was. Zij wisten niet, hoeveel harteleed er onder die koele gelaatstrekken verborgen lag.

Emilie, die zich onder de inwoners van Rookwood vele vrienden gemaakt had, had maar zeer weinig van hem gezien. Op een namiddag was zij op hare wandeling door een hond aangevallen, die haar zeer verschrikte, toen een oude man den hond terugriep en zeer vriendelijk tot haar zeide, dat hij hoopte dat zij niet erg verschrikt zou zijn.

„Hij is mijn eenig gezelschap, en hij denkt, geloof ik, dat hij niet genoeg op mij kan passen. Gij kwaamt te dicht bij mijn huisje, hij dacht dat gij daar niet wezen mogt,” zeide de oude man.

Emilie bedankte hem, en zeide dat zij in het vervolg dat pad zou vermijden.

Marcus zag haar aarzelend aan, en zeide: „Indien gij met mij tot mijn hutje wildet voortwandelen, en hij ons maar eenmaal zamen zag, zou hij u nooit meer aanraken, en als gij dan van tijd eens bij mij wildet komen, zou ik zeer blijde zijn u te zien.”

Emilie ging met hem mede, en de hond volgde, terwijl hij haar aankeek, hare kleederen berook, en eindelijk met den staart begon te kwis-

pelen, om zijne tevredenheid over die schikking te betuigen. De hut stond in of liever aan den ingang van een esschenboschje, dat zich uitstreckte over de heuvelachtige velden van Rookwood. Het hutje was klein maar stevig gebouwd, en zeer gemakkelijk ingerigt. De bloemtuin, die er voor lag, en de kool- en aardappelen-bedden er achter waren in de beste orde. De vensterkozijnen waren versierd met gele muurbloemen en rozen, die even als bij verscheidene andere huisjes in den omstreken, langs de muren opgeleid waren. Geene enkele bloem viel van den smallen rand op het kiezelpad, en de kamperfoelie, die om de lage deur heen hing was zeer goed in orde gehouden. Het was een paar dagen nadat Louise vertrokken was, dat Emilie hem voor de eerste maal bezocht; zij bleef niet lang, want zij had hare wandeling reeds langer dan gewoonlijk uitgestrekt; maar zij beloofde spoedig terug te zullen komen, zeggende dat zij gaarne eene teekening van het huisje zou willen maken, dewijl het er zoo lief uitzag.

De oude man glimlachte, en zeide op een treurigen toon: „Iedereen vond het hier toch niet mooi.”

„Mij dunkt het ziet er juist uit als eene verblijfplaats van vrede,” zeide Emilie.

Marcus keerde zich om toen zij sprak, en zij draalde nog eenige minuten op den hoek, waar het huisje het meest in het oog sprong door eene kleine opening, hetgeen haar het beste punt voor hare schets toescheen.

Onderscheidene zaken hadden sedert dien dag haren tijd in beslag genomen, zoodat zij slechts eenmaal hare belofte om terug te komen had kunnen vervullen; en toen jufvrouw Monk haar op de gedachte bragt, om hetgeen van de pastei zou overblijven aan Marcus te brengen, was zij, gelijk zij gezegd had, zeer blijde, en ging opgeruimd heen, om hem die geheel te brengen. Zij had geen last van den hond, en bereikte onverhinderd de deur; doch deze was gesloten, het blind was ook dicht. Zij klopte aan, maar kreeg geen antwoord. Zij besloot hieruit dat hij aan zijn werk was, en haar mandje nederzettende, ging zij op het muurtje zitten, dat het huisje aan de zijde der heuvels omgaf. Terwijl zij daar zat uit te rusten, keek zij om zich heen, en bemerkte weldra dat er eene groote verandering had plaats gegrepen. De heg was niet langer netjes afgeschoren en onderhouden; de bloemen hadden zich eenen eigenen weg gebaan, de anjelieren waren niet opgebonden en hingen neder onder het gewicht van hare bloesems; de witte convolvulus had zich om de doperwten heengeslingerd, en die naar den grond getrokken, de roode madeliefjes waren buiten den rand op de paden gegroeid, en de rozen hingen hier en daar langs den muur naar beneden.

„Hij moet veel te doen gehad hebben, sedert ik de laatste maal hier was, om die dingen zoo te laten blijven,” dacht zij, „bloemen zijn zoo spoedig in wanorde; wat is dat jammer!” Zij maakte reeds een plan, hoe zij het best haar mandje zou achterlaten, toen zij hem met een takkebos op den rug uit het boschje zag komen. Zij stond op om hem te gemoet te gaan. Hij zag er mager en ziekelijk uit, er scheen bij hem zelven eene even groote verandering als met zijnen tuin te hebben plaats gegrepen.

„Mijnheer Bury, wees zoo goed uwen hond terug te roepen,” zeide zij, toen Drover op haar toe kwam loopen, „ik ben blij u weer te zien, ik vreesde reeds dat ik mijn mandje weer meê had moeten nemen.”

Marcus lette niet veel op hetgeen zij zeide, hij riep zijnen hond terug, en trad op zijn huis toe, zeggende: „Het is lang geleden dat gij niet bij mij geweest zijt.” Toen hij zijn takkebos neergelegd had, maakte hij de deur open, en noodigde haar op zulk eene smeekende wijze binnen te treden, dat zij aan dit verzoek geen weerstand kon bieden. Hij opende het blind, zeggende dat hij voornemens geweest was den geheelen dag uit te blijven, maar dat hij niet meer in staat was te werken, zoo als hij vroeger had kunnen doen; daarom had hij zijn plan opgegeven, en, na eenige takken gesprokkeld te hebben, was hij maar naar huis teruggekeerd omstreeks het midden van den dag.

„Zijt gij ziek geweest?” vroeg Emilie vriendelijk.

„Niet bepaald ziek, jufvrouw, maar ik heb een gevoel van zwakheid, net alsof ik altijd vermoeid ben,” antwoordde hij.

„Gij zijt toch nog niet oud, ten minste nog niet heel oud,” zeide zij.

„Nog niet ver boven de zestig; maar er is een middel om oud te worden, jufvrouw, waar de jaren niets mede te maken hebben,” antwoordde hij op een treurigen toon.

„Hebt gij enig verdriet gehad?” vroeg zij nog vriendelijker.

„Niets nieuws, jufvrouw, niets nieuws, en ook niets meer dan hetgeen ik verdiend heb, ofschoon juist niet uit de handen van haar, door wie ik het ondervonden heb,” zeide hij met eenige bitterheid.

Emilie wist niet wat zij hierop zou antwoorden; zij wilde hem niets meer vragen, en bleef dus besluiteloos staan.

„Wilt gij niet gaan zitten, jufvrouw? het is zoo aangenaam voor mij eens eene andere stem dan mijne eigene te hooren. Misschien zoudt gij mij wel wat willen voorlezen. Ik hoor dat gij soms den een of ander iets voorleest.”

Emilie weifelde tusschen hare ernstige begeerte om aan die uitnoodiging te voldoen, en de herinnering dat jufvrouw Monk op hare terugkomst zou wachten, eer zij aan haar middagmaal begon, waartoe het nu reeds de gewone tijd was. Terwijl zij nog aarzelde, nam Marcus eenige boeken en papieren van eene plank, die langs den muur gespijkerd was.

„Dit blaadje is voorzeker zeer mooi,” zeide hij, terwijl hij haar een tractaatje gaf; „maar de bijbel is toch ongetwijfeld het beste,” en hij nam er een van de plank.

„Ik ben blij dat gij de waardij van den bijbel kent,” zeide zij terwijl zij dien opende.

„Ik weet nog niet zeker of ik dat wel doe,” zeide hij; „maar in deze wereld bezit ik geen troost, en dus ben ik wel genoodzaakt naar eene andere wereld uit te zien, en zoo veel weet ik wel, dat de weg naar die andere wereld in den bijbel te vinden is.”

„Hebt gij er veel in gelezen?” vroeg Emilie.

„Niet genoeg om mij veel goed te doen. Ik kan nog niet zeggen dat die woorden zoeter voor mij zijn dan honig, en dat is toch de ware manier om ze goed te leeren verstaan.”

„Ik zal er u geregeld uit voorlezen, als gij dat gaarne hebt,” zeide Emilie. „Maar voordat ik begin, moeten wij God bidden, opdat Hij zelf onze harten opene om zijn woord te kunnen verstaan.”

Marcus knielde zonder de minste tegenspraak neder, en Emilie deed een kort eenvoudig gebed, om de hulp van den Heiligen Geest af te smeeken.

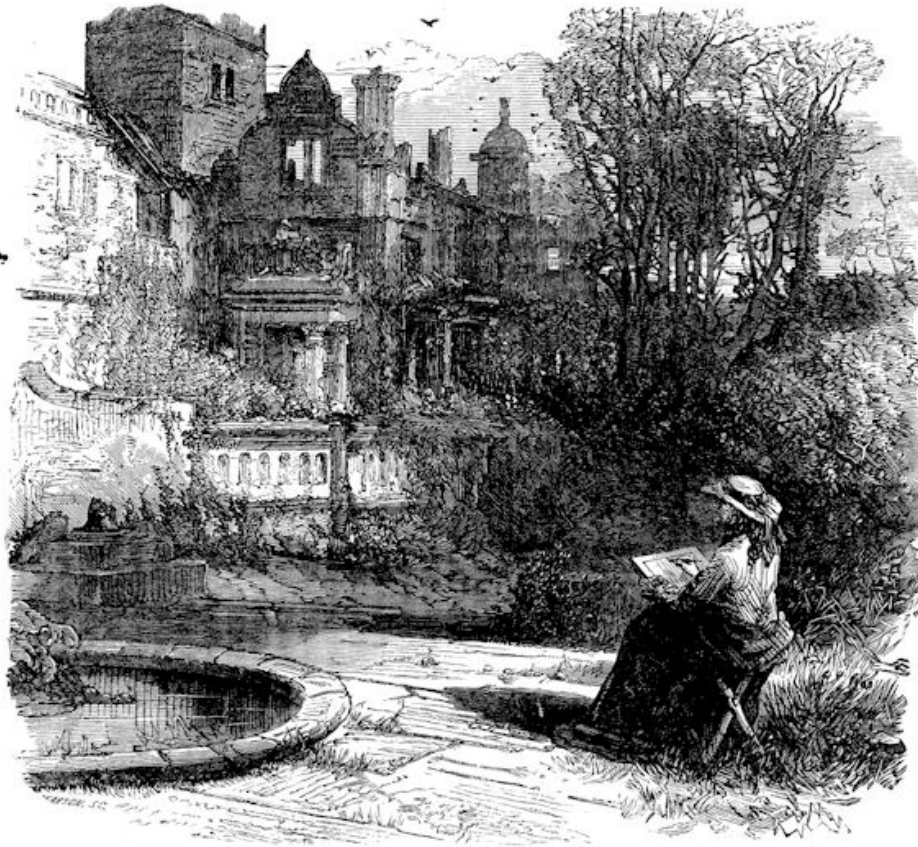
Nauwelijks waren zij weder opgestaan, of de deur ging open, en drie dames, die vrolijk gekleed waren, traden binnen, en zagen er niet minder verrast uit als de oude Marcus en Emilie.

ZIJT DADERS DES WOORDS.

In de fransche Bijbelvertaling staat: „Brenge het Woord in praktijk, en vergenoegt u niet met het slechts te hooren.” Een fransch godgeleerde voegde hier de volgende aanteekening, ook voor nederlandsche Christenen zeer behartigenswaardig, bij: — „Gij hebt wel eens een zelfzuchtig kind zien zien verstoppen, om het een of ander, dat hem lekker smaakte, op zijn gemak op te smullen, ten einde geen gevaar te loopen om er van te moeten mededeelen. Zoo doen ook zekere Christenen. Zij voeden zich met Christus en zijne liefde; maar zij voeden er zich alleen mede, en houden het voor zichzelf. Zijn er niet die zich verblijden Christenen te zijn, terwijl zij anderen, misschien van hunne beste vrienden, in de duisternis der wereld laten? Onderzoek u zelve ernstig, en vraag of er niets rondom u te doen valt. Toen Christus u vond, sprak Hij tot u: „ga ook in mijnen wijngaard arbeiden.” Waarom heeft Hij u in zijne dienst genomen, indien niet om de boodschap des heils te verbreiden! Ach! hoe vele Christenen zijn er die alles behalve als dienstknechten van Christus leven! Wat al ledige uren en nuttelooze gesprekken verslinden hun leven! Wat al dingen zouden zij te doen vinden, én voor hen zelve, én voor degenen die hen omringen, indien zij opregte, getrouwe discipelen van Hem waren, die zijn leven doorbragt, goed doende!”

DE VRUCHTBOOM.

Een oude hottentotsche broeder zeide: „Toen ik voor omstreeks vijftien jaren voor het eerst Avondmaal mogt genieten, plantte ik een vruchtboom in mijn tuin. Welig groeide hij op en draagt het eene jaar na het andere heerlijke vrucht. Wanneer ik nu den boom aanzie, dan schaam ik mij over mij zelve en denk: waarom brengt gij den Heere niet zoo vele en heerlijke vruchten, als deze boom doet, daar gij toch sedert lang in zijn hof geplant zijt en zijne hemelsche zegeningen zoo rijklijk genoten hebt?”

KLEIN ROOKWOOD. .

DERDE HOOFDSTUK.

Het bleek spoedig wie de indringers waren. Eene harer naderde, en zeide terwijl zij eene beleefde buiging voor Emilie maakte: „Jufvrouw Vernon, als ik het wel heb.” Emilie boog toestemmend. „Mijne dochter, jufvrouw Valentine,” zeide de dame zich tot Ida wendende, die achter haar stond, „en hare vriendin, jufvrouw Marigold.” Emilie luisterde stilzwijgend naar deze voorstelling, en wachtte wat er op zou volgen, terwijl Marcus tegen den muur leunde, en er uitzag alsof hij niets zeggen kon, voordat zij weer vertrokken zouden zijn. „Wij zijn u hierheen gevolgd, jufvrouw Vernon; jufvrouw Moule vertelde ons dat wij u hier zouden kunnen vinden; wij zijn reeds bij haar geweest, in de hoop u te kunnen overhalen het middagmaal met ons te komen gebruiken. Wij schamen er ons waarlijk over, dat wij u uit uwe kamer hebben verdreven.”

Dit verzoek speet Emilie zeer, zij had zoo gaarne een rustigen dag bij jufvrouw Moule genoten, en daarenboven hield zij niet veel van vreemde menschen; ook hinderde het haar dat zij den ouden Marcus niet kon voorlezen. Maar dit alles ging als in een oogenblik door haar hoofd, en werd gevolgd door de overtuiging dat zij nu niet anders doen kon dan de uitnoodiging aannemen; en dit deed zij dus op hare gewone eenvoudige en hartelijke manier. „Wij zijn u zeer verplicht,” zeide mevrouw Valentine; „het is voor ons een onverwacht genoegen zulk eene aangename vermeerdering van ons kringetje te verkrijgen; gij keert dus met ons terug?” Emilie aarzelde; zij keek naar Marcus en zeide: „Ik wilde juist dezen man iets voorlezen; hoe laat eet gij? ik zal u dan volgen als ik mag.”

„Morgen is het even goed, jufvrouw, als gij dit liever wilt,” zeide Marcus.

„Neen,” zeide Emilie, „de dag van heden is altijd de beste.”

„Ida, gij ziet er vermoeid uit, mijne lieveling,” zeide mevrouw Valentine, „hoe zoudt gij het vinden als wij eenen stoel voor u naar buiten bragten, en wij wat in het boschje bleven, om naar de eek-

DE CHRISTELIJKE FAMILIEKRING, VI.

hoortjes te kijken? Ik denk dat het daar heerlijk zou zijn, en dan kunnen wij tevens op jufvrouw Vernon wachten.”

Ida zag er uit, alsof er een wonder zou moeten gebeuren om hare belangstelling te kunnen opwakken; zij was klaarblijkelijk vermoeid, terwijl zij Marcus en Emilie stond aan te kijken. Jufvrouw Marigold daarentegen greep het plan met groote gretigheid aan; het uiterlijk van Emilie had haar zeer aangetrokken, en zij verlangde dus zeker van haar bezoek te zullen zijn; daarenboven lachte haar het denkbeeld om eekhoortjes te zien ook zeer toe. De stoel werd dus naar buiten gedragen door Marcus, die daartoe zijn armstoel had genomen, en toen zij naar het boschje gegaan waren, sloeg Emilie den bijbel open, om iets op te zoeken, dat zij geschikt oordeelde om voor te lezen.

„Ik vrees dat ik u van hen afgehouden heb, jufvrouw,” zeide de oude man.

„Denk daar maar niet over,” zeide Emilie, „ik heb er niet over gedacht wat het best zou zijn om te lezen, en geloof dat wij niet beter kunnen doen dan met het begin aan te vangen; dus laat ons lezen.”

„Maar gij hebt den bijbel omtrent bij het einde en niet bij het begin opengeslagen, jufvrouw,” zeide Marcus.

Emilie glimlachte, zij had den bijbel geopend bij het derde hoofdstuk van Johannes' Evangelie; „gij weet dat soms het eind van den knoop, dien gij moet losmaken om iets open te krijgen, in het midden gezocht moet worden, en niet aan de buitenzijde. Ik merkte dit op toen gij uwen takkebos losmaaktet, het eind van het touw, dat er omheen zat, moest in het midden er van gevonden worden, en gij moest er naar zoeken.”

„Ja, dat is waar,” zeide Marcus.

„En hiermede is het ook waar; hier staat het begin van den geheelen bijbel voor u en voor mij, en als wij niet hiermede beginnen, helpt het zeer weinig wat wij met het overige doen.”

Marcus zag er zeer nadenkend uit, en zij begon: „Indien iemand niet wederom geboren wordt uit water en geest, zoo kan hij het koninkrijk Gods niet ingaan;” zij hield stil, toen zij zoo ver gekomen was en zag hem aan; zijne oogen waren op het boek gevestigd. „Dit is het groote begin, mijn vriend; zijt gij wedergeboren? ben ik wedergeboren?”

„Het kan zijn, dat ik het ben, maar ik begrijp er de ware bedoeling

niet van," zeide Marcus, „ik heb er te voren al eens over nagedacht, maar ik kan het niet uitmaken."

„Het baat niets of wij al verder gaan, mijn goede vriend, deze vraag moet eerst opgelost worden," zeide Emilie zeer ernstig.

„Maar hoe kan ik dat weten? daar heb ik al eens meer over gedacht. Toen ik ziek was, en niet naar mijn werk kon gaan, terwijl ik hier zoo geheel alleen was, heb ik in mijne eenzaamheid mijne gedachten daarover laten gaan."

„Het is van meer belang wedergeboren te zijn, dan te weten dat men het is. Sommigen bedriegen zichzelf en anderen, en benadeelen zich, door eene verkeerde beoordeeling van hunnen toestand. Maar er zijn in dit boek eenige regelen opgegeven, om ons te helpen er de zekerheid van te verkrijgen. Indien zij gevoelt dat zij een zondaar zijn, en daarom uwe toevlugt tot Jezus neemt, opdat Hij u van uwe zonden reinigt, zoo zijt zij wedergeboren."

„Ik ben een zondaar, daar twijfel ik niet aan," zeide Marcus, de oogen neerslaande en het hoofd schuddende.

„Een ellendige, hulpeloze zondaar, die niets tot uwe verontschuldiging kunt inbrengen, dat niet in den dag des oordeels zal verworpen worden?" vroeg Emilie.

„Wel, wat dat betreft, dat zie ik zoo juist niet in," zeide Marcus. „Slecht ben ik, slecht genoeg; maar ik kan niet meer zeggen dan hetgeen ik mijzelf reeds meermalen heb voorgesteld. Ik heb onderscheidene verontschuldigheden bij te brengen, ik ben strenger behandeld geworden dan ik aan anderen verdiend heb, en hoewel ik mijzelf niet in de hoogte wil steken, zoo ken ik er toch wel, die slechter gehandeld hebben dan ik, en ik ben niet altijd, gelijk zij zegt, een zondaar; inderdaad ik heb op de eene of andere manier veel goeds gedaan."

Hij kwam in vuur bij de gedachte aan zijne eigene goedheid, terwijl Emilie hem ernstig aanzag en zeide: „Ik vrees dat zij niet wedergeboren zijn." Marcus scheen niet in zijn sehik; hij antwoordde niets; Emilie sloeg de bladen om totdat zij aan den een-en-vijftigsten Psalm gekomen was. „Zie hier," zeide zij, „dit is de manier, waarop de zondaar spreekt, die inderdaad wedergeboren is: zie ik ben in ongerechtigheid geboren, en in zonde heeft mijne moeder mij ontvangen; en hier ook, het zevende hoofdstuk van den brief aan de Romeinen openslaande: want ik weet, dat in mij, dat is in mijn vleesch, geen goed woont." Marcus scheen in nadenken verzonken. „Wilt zij dezen Psalm en dit kapittel lezen, alsmede nog andere verzen, die ik voor u zal opschrijven, eer ik terugkom?" zeide Emilie, biddende, gelijk zij uval gedaan hebben, toen wij gestoord werden, opdat zij den zin der woorden moogt leeren verstaan?"

„Ik kan niet bidden zoo als zij bidt, ik heb die gave niet verkregen; maar ik zal mijn best doen en bidden zoo goed als ik kan," zeide Marcus nederig.

„Niets is zoo eenvoudig als het gebed, geloof mij," zeide Emilie, „laat mij u nog even aantoonen, hoe de vrienden des Heeren in oude tijden baden; en wilt zij hunne gebeden leeren, als ik ze u aanwijs?"

Marcus scheen verwonderd te zijn dat zij wist, hoe zij baden, maar knikte toch, ten bewijze van toestemming, terwijl zij den bijbel op verschillende plaatsen opensloeg, en er een teeken bij plaatste.

„Lees dit alles, en het zal u leeren hoe zij moet bidden; en let dan ook op deze belofte: Bid en gij zult ontvangen; en indien zij slechts den Psalm en het kapittel dat ik u aanwees, ernstig en met een oprecht biddend hart wilt onderzoeken, zoo ben ik verzekerd, dat zij mij wel wat te zeggen zult hebben als ik wederkom."

Marcus zag er uit, alsof zij hem eene zeer moeilijke les had opgegeven, maar hij beloofde dat hij zijn best zou doen, en hoopte dat zij heel spoedig zou terugkomen. „Ik zal waarschijnlijk de geheele week in huis blijven," zeide hij, „het dient nergens toe om aan het werk te gaan en uit gebrek aan adem terug te moeten keeren."

„Gij moest niet zoo alleen zijn," zeide Emilie medelijdend.

„Neen, dat moest ik ook niet, maar het is nu eenmaal zoo," antwoordde hij.

„En zij hebt niemand om voor uw eten te zorgen," zeide Emilie, op eens aan hare pastei denkende; „dat herinnert mij, dat ik u een presentje heb medegebracht, hetgeen mij dezen morgen gezonden werd, maar dat ik niet noodig heb, en jufvrouw Moule vertelde mij, dat zij zooveel van peper houdt," daarop haalde zij hare pastei uit het mandje.

„Dat is aardig," zeide Marcus, naar de pooten ziende, die er in het midden uitstaken, en naar de versierselen die op de korst waren aangebracht. „Wel, het lijkt meer op een sieraad voor den schoorsteen; is het inderdaad iets om op te eten?"

Emilie verzekerde hem dat het zoo was, en dat het hem zeer veel goed zou doen; zij beloofde zoo spoedig zij kon hem weer te zullen be-

zoeken, en liep toen snel naar het boschje, vrezende dat het hare nieuwe vrienden zou vervelen langer op haar te wachten. En zij waren ook ongeduldig geworden, dat is te zeggen, Ida was het, en als zij niet tevreden was, kon niemand in hare omgeving iets genieten.

„Ik hoop dat zij niet zult gevonden hebben dat ik onredelijk lang uitbleef," zeide Emilie, toen zij hen bereikte; „het is zoo moeilijk aan den tijd te denken, als de oplettendheid zoo geheel met iets anders vervuld is."

„Denk er maar niet aan," zeide mevrouw Valentine, zeer verligt door hare komst. „Mijne dochter verlangt weer te kunnen opstaan, zij is wat vermoeid, dat zijn wij niet."

„Ik zou hier uren kunnen zitten in deze schoone streek," zeide jufvrouw Marigold, „ik heb mij zoozeer vermaakt met naar de eekhoortjes te kijken. Ik geloof dat Ida het ook prettig zou gevonden hebben, als zij de moeite maar genomen had, wat dieper in het boschje te gaan."

Jufvrouw Valentine zag haar met een verwijtenden blik aan, en zeide, dat niet iedereen zoo sterk was als zij.

„Neen lieve, zij vergeet Ida's zwakte, ik vind dat zij heden wonderen gedaan heeft; nu zullen wij weer naar huis terugkeeren; wat ziet zij bleek, lieve Ida! ik wenschte wel, dat ik wat wijn meegenomen had, of gelei van hertshoorn of uwe droppeltjes," zeide mevrouw Valentine, hare dochter met angstvolle teederheid aanziende. Ida antwoordde niet. Met kwijnende onverschilligheid stond zij op, trok de plooiën van haar dunnen zomerdoek digter om zich heen, en keek Emilie vlugtig aan. „Leun op mijn arm, lieve! of Cecilia, misschien wilt zij haar ondersteunen?" zeide mevrouw Valentine, zich tot jufvrouw Marigold wendende, die Ida dadelijk haar arm aanbood, terwijl mevrouw Valentine naar de hut van Marcus ging, om hem eene kleine belooning te geven voor de moeite, die hij zich met den stoel gegeven had, en om hem te vragen dien weer terug te willen halen. Zij vond hem bezig met naar de duivenpastaie te kijken. Deze stond voor hem op de tafel, en hij had een mes in de hand, doch scheen besluiteloos hoe hij het zou aanpakken. Mevrouw Valentine begreep zijne aarzeling, en herkende de pastaie. „Kunt gij ze niet snijden, goede man?" vroeg zij.

„Neen mevrouw, ik weet niet waar ik er meê beginnen moet," antwoordde Marcus.

Mevrouw Valentine nam het mes, en sneed de pastaie door.

„O," zeide Marcus, „ik dacht dat al de vogels die er binnen in zitten, digt bij elkander gekropen waren, en getracht hadden er uit te komen, toen zij door het bakken daarin verhinderd werden."

Hij scheen zeer verheugd toen hij de pastaie van binnen zag, en tot groote vreugde van mevrouw Valentine ging hij er dapper mede aan het werk, zoodra zij zich had omgekeerd, hetgeen zij opmerkte toen zij het venster voorbijkwam. Emilie en jufvrouw Marigold vermaakten zich zeer bij dit verhaal van mevrouw Valentine. Ida glimlachte en keek nauwelijks om. „Reken er op," zeide jufvrouw Marigold, „de oude man zal denken dat het een geheel duivennest is, dat in zijn geheel is gebakken, met eijeren en al."

„Dat geloof ik niet, dat hij doen zal. Ik denk dat hij eenigzins verrast was op het zien van de buitenzijde, die glimmende korst was voor hem iets heel vreemds; maar het binnenste er van zal hij des te beter begrijpen. Hij heeft meer verstand dan daartoe vereischt wordt," zeide Emilie.

„Hij ziet er niet uit, alsof hij eenig verstand bezat," zeide jufvrouw Marigold.

„Dan misleidt zijn uiterlijk zeer," zeide Emilie snel, „hij heeft zeer veel gezond verstand, dat verzeker ik u."

Jufvrouw Marigold vroeg, hoe lang jufvrouw Vernon de gewoonte reeds gehad had de armen te bezoeken.

„Zoolang ik mij herinneren kan," zeide Emilie. „Mijn voorged nam mij reeds mee, toen ik nog maar een klein kind was. Ik ging met mevrouw Pelham naar hen toe, zoodra ik begrijpen kon wat ik zag; en toen ik oud genoeg geworden was om in hare plaats te kunnen gaan, werd mij eene geheele buurt toevertrouwd, die om de twee maanden veranderd werd, altijd natuurlijk onder het toezigt van mijnheer Pelham."

„O, lieve deugd, wat zijt gij dan vroeg begonnen," zeide jufvrouw Marigold, terwijl zij de schouders ophaalde.

„Ja, ik genoot een groot voorrecht, om op te groeijen te midden van gewoonten, die zoo veel tot ons eigen geluk toebrengen," zeide Emilie, die de manieren van jufvrouw Marigold niet bijzonder bewonderde.

„Ik geloof niet, dat dit uwe beschouwing van geluk is," zeide Ida, die nu voor de eerste maal sprak, terwijl zij hare vriendin aanzag. „Ieder zijn smaak, ik houd meer van de frissche lucht en het

springen der eekhoortjes, dan van oude mannen en het leeren spellen, ja zelfs meer dan van onderwijs te geven in het voorsnijden," zeide de jonge dame, terwijl zij mevrouw Valentine toelachte. De aandacht van mevrouw Valentine scheen geheel door de bewegingen harer dochter te worden ingenomen. Zij vreesde dat zij te hard liep, en daar zij er zeker van was dat zij vreeselijk vermoeid moest zijn, wilde zij om het rijtuig zenden, opdat dit haar het overige van den weg zou kunnen uitsparen. Emilie voelde zich zeer eenzaam, onder menschen die zoo weinig met haar overeenstemden. Mevrouw Valentine beviel haar het best. Zij was klaarblijkelijk zeer goedhartig en vrij van alle gemaaktheid, maar hare geheele zelfopoffering voor Ida bedierf haar voor al de overigen. Jufvrouw Marigold was levendig, en Ida was eenvoudig een niets, ten minste tot hiertoe.

Toen zij aan het oude kasteel gekomen waren, vonden zij den heer Valentine, die zeer op zijn gemak de papieren had doorgelezen, die hij medegebragt had, en alzoo zich in zijne eenzaamheid niet scheen verveeld te hebben. Zoodra hij hen echter zag naderen, stond hij op en bood Ida zijnen arm aan, vroeg hoe zij zich gevoelde, hoopte dat zij niet te veel van hare krachten zou gevergd hebben, en raadde haar aan nog eenigen tijd vóór het middagmaal te gaan liggen.

"Ga wat op mijn bed liggen," zeide Emilie, die zeer veel beklagenswaardigs in Ida's bleek gelaat zag. Het mogt wel is waar niet geheel en al ongesteldheid zijn, er mogt zeer veel zelfzuchtige traagheid onder loopen, maar toch bleek het duidelijk dat zij ook naar het ligchaam lijdende was. Die eenvoudige uitnodiging aldus gedaan, niet op den toon van medelijden, die zij zoozeer van hare moeder gewoon was, maar met eene heldere en duidelijke stem uitgesproken, die geene hoop op eene herhaling van het voorstel aanbod, had eene bijzondere uitwerking op Ida.

"Dank u, ja, dat zal ik doen." En zonder verdere pligtplegingen ging Emilie haar voor naar hare kamer, en Ida volgde.

"Het is slechts eene matras," zeide Emilie. "Ik vond die vrij hard, toen ik pas hier kwam, want ik was lang ziek geweest; maar mevrouw Pelham zeide, dat het gezonder voor mij zou zijn dan een veeren bed, en dat ik er wel spoedig aan zou gewennen. Zij heeft ook gelijk gehad, want ik slaap er nu zoo goed op als op het zachtste dons."

"Zijt gij ziek geweest?" zeide Ida, terwijl Emilie de dekens in orde schikte, en de gordijn toeschoof opdat het licht haar niet zou hinderen.

"Ja, maar ik ben nu weer geheel beter, dank zij de vriendelijkheid van jufvrouw Pool, en deze aangename frissche lucht, wier invloed door mijnen hemelschen Vader is gezegend geworden," zeide Emilie. "Maar gij deedt nu beter om te trachten wat te slapen, en dan zult gij bij het middagmaal weer veel frisscher en sterker zijn." Mevrouw Valentine en Cecilia kwamen nu binnen met wijn, druiven en gelei. Emilie lachte. "Gij moet nog hard werken, eer gij moogt slapen," zeide zij, "ten minste indien dit alles eerst op moet."

"Gij zult toch wat wijn drinken, lieveling?" zeide mevrouw Valentine smeekend, toen Ida dien wegschoof.

Jufvrouw Marigold raadde haar wat gelei aan; zij scheen er een afkeer van te hebben; "druiven dan;" zij sloot de oogen.

"Zoudt gij wel denken, dat zij aan iets behoefte heeft? Zij is oud genoeg om het zelve te weten. Zoudt gij niet meenen, dat het beter ware haar eerst te laten slapen als zij vermoeid is?" zeide Emilie, die medelijden met Ida had, en oordeelde dat dergelijke oplettendheden wel iets van eene vervolging hadden. Maar mevrouw Valentine verzekerde haar, dat dokter Fox gezegd had, dat zij zooveel mogelijk overgehaald moest worden om te eten, en men-haar niet moest toelaten door gebrek aan het noodige voedsel hare krachten geheel uit te putten. "Ik zal u een amandelbeschuitje halen, lieve! Gij zult toch wel een amandelbeschuitje willen eten?" zeide zij, en liep ijlings heen, om er een te halen.

"Zij moet er altijd toe gedwongen worden," zeide jufvrouw Marigold, met eenige minachting in haar stem. "Als de dokter gezegd heeft dat zij eten moet, dan is zij verplicht het te doen, als zij ten minste kan."

"Kunt gij het doen?" zeide Emilie. Weer diezelfde uitdrukking in de stem, niet ontevreden of angstig, maar vriendelijk en kalm; en zij behaalde de overwinning. Ida zou wat wijn gebruiken. "En een stukje brood met boter? Gij kunt u niet voorstellen hoe lekker het brood en de boter van jufvrouw Pool is; beiden worden hier in huis gemaakt. Ik zal er u eens een sneedje van gaan halen." Zij ging heen, en kwam spoedig terug met een bord boterhammetjes van de zoo geprezenen zaken, en na er een aan Ida gegeven te hebben, bood zij er een mevrouw Valentine en jufvrouw Marigold aan, en hield het laatste voor zich zelve. "Ik had ook honger," zeide zij. "Maar als wij hier blijven, kan

jufvrouw Valentine niet slapen. Mag ik het genoeg hebben (dewijl ik toch nu hier t' huis ben) u de bouwvallen te laten zien?" — Mevrouw Valentine zeide, dat zij ze reeds meermalen gezien had, maar dat jufvrouw Marigold zeker gaarne van haar vriendelijk aanbod zou gebruik maken; dien ten gevolge lieten zij de bezorgde moeder bij het bed harer dochter zitten, en Emilie ging met Cecilia de verlatene kamers bezigtigen.

"Hoe dankbaar ben ik, dat wij het geluk hadden u hier te vinden," zeide jufvrouw Marigold, zoodra zij alleen en buiten ieders gehoor waren.

"Ik ben u wel zeer verplicht, maar gij kunt nog vrij moeilijk beoordeelen, of mijn gezelschap al dan niet wenschelijk is," zeide Emilie lachende.

"Dat kon ik wel, ik zag al dadelijk uit welke stof gij gevormd zijt. Inderdaad, reeds toen wij uwe teekeningen zagen, haalde ik mevrouw en jufvrouw Valentine over, zoo mogelijk beslag op u te leggen. Ida had er eerst geen lust in, gelijk dit meest altijd het geval is, totdat deze vrouw over u begon te praten; toen veranderde zij op eens, en zeide dat wij moesten trachten u te vinden."

"Zij ziet er ziekelijk uit," zeide Emilie nadenkende.

"O, de grootste helft is niets dan inbeelding. Hare moeder maakt haar ziek door al dat vertroetelen. Wat mij betreft, ik word soms zelve ziek van verveling. Ida is zóó bedorven, dat zij zelve niet weet wat zij wil."

"Tracht gij haar dan niet aan te toonen, dat dit de juiste manier niet is om tevreden te zijn? Heeft zij geene talenten?" zeide Emilie, wie het niets beviel zoo dadelijk in vertrouwen genomen te worden ten opzichte eener geheel vreemde familie, en nog wel door hunne vriendin, en niet door de hare.

"Zij kon ze voorzeker wel hebben, want er is bepaald eene fortuin aan hare opvoeding ten koste gelegd. Maar zij wil niet werken, zij moet alles doen zonder de minste inspanning, of zij doet niets, en de wetenschap waait ons niet aan, dat weet gij ook wel."

Emilie antwoordde niet. Zij gevoelde door verscheidene opmerkingen van dien aard, dat jufvrouw Marigold zich beklaagde over al het verkeerde dat in Ida was, dewijl het voor haar zelve lastig was, maar volstrekt niet uit medelijden met het ongelukkige meisje. Daarom vermeed zij het over dit onderwerp langer door te praten, en trachtte hare opmerkzaamheid te vestigen op het bezienswaardige gedeelte van de overgebleven kamers.

"Dit alles is heel aardig voor één dag; maar hoe kunt gij het hier zes weken en langer uithouden?" zeide jufvrouw Marigold, toen zij naar het gezelschap terugkeerden.

"Uithouden! het is voor mij inderdaad een tijd van genot geweest," zeide Emilie. "Mijn eenig verdriet is mijne verwijdering van de lieve mevrouw Pelham geweest, en nog wel in een tijd, waarin ik haar zoo goed zou kunnen helpen; maar ik heb er mijzelve in getroost door zoo veel mogelijk voorwerpen tot genoegen en belangstelling voor de kinderen op te zamelen, tegen den tijd dat ik weer t' huis kom."

"Ik zou wel willen dat Ida er ook zoo over dacht, zij is zoo erg zelfzuchtig, zij denkt aan niets dan aan zich zelve. Het is de schuld van mevrouw Valentine," zeide jufvrouw Marigold.

"Trachtet gij nimmer uwe vriendin dit aan te toonen? Ik bedoel met haar te zeggen, dat de eenige manier om zelve gelukkig te worden, is, om voor anderen te leven?"

"Och neen! mevrouw Valentine zou maar boos op mij worden en Ida zou mij haten," zeide jufvrouw Marigold de schouders ophalende.

Gelijk het hout dat in het vuur wordt gelegd, het vuur onderhoudt en grooter maakt, zoo wordt ook de liefde in en door een gedurig zien op Jezus en zijne volkomenheden gevoed. Keert gij uw blik van Hem af naar de dingen dezer wereld, legt gij alzoo niet steeds nieuwe brandstof op het vuur door een gadeslaan zijner heerlijkheid, dan zal al spoedig de liefde in u verkouden. De kortste weg om te leeren liefhebben is het liefhebben zelf.

KLEIN ROOKWOOD.

HOOFDSTUK III.

De dag was niet bijzonder aangenaam voor Emilie. Zij zag eene buitengewone zelfzucht, onder verschillende vormen, terwijl iedereen met zichzelf zeer ingenomen scheen, en al het overige gering schatte. Het is vreemd om te zeggen, dat, ofschoon Emilie aan het geheele gezelschap onbekend was, zij toch bij beurten door iedereen in vertrouwen genomen werd. „Jufvrouw Marigold is zeer vriendelijk en aardig,” fluisterde mevrouw Valentine haar in; „maar zij is zeer onnadankend, gelijk de meeste jonge menschen, en mijn lief kind is zoo heel gevoelig, het vereischt eene zeer groote zorgvuldigheid om haar gevoel niet te kwetsen; het geringste zelfs kan haar allen eetlust benemen, en haar een slapelozen nacht veroorzaken.”

„Mama plaagt mij onuitsprekelijk met haar lorgnet,” zeide Ida, „ik zeg haar telkens dat zij mij op nieuw eene zenuwkoorts zal op den hals halen.”

„Mijne vrouw is zoo boven alle beschrijving ongerust, jufvrouw Vernon; het is zoo jammer, ons kind is ons zoo dierbaar; maar ik geloof, dat als mevrouw Valentine minder bezorgdheid kon toonen, het beter voor haar zijn zou,” zeide de arme mijnheer Valentine, met wien Emilie opregt medelijden had. — Zij deelde in de klagen van ieder, doch zeide dit niet, zij was in zichzelf overtuigd, dat mevrouw Valentine zeer te berispen was, dewijl zij de rust en den vrede van haren echtgenoot geheel aan hare blinde afgoderij voor haar kind opofferde, wier gezondheid zij door hare dwaasheid daarenboven zeer benadeelde, en aan wier hoogere belangen zij bovendien nog meer kwaad deed. Zij dacht dat jufvrouw Marigold niet minder zelfzuchtig was in haar gedrag, en dat zij het vertrouwen, dat in haar gesteld werd, zeer weinig verdiende, terwijl zij Ida en hare moeder bij voortduring vleide, ofschoon zij toch hunne gebreken zeer goed inzag, en ze zeer scherp kon beoordeelen wanneer zij haar of anderen hinderlijk waren. En Ida, een blik was voldoende om te zien, dat zij opgevoed was in de overtuiging dat hare gezondheid en haar geluk voor iedereen van het hoogste belang waren, ja, van meer belang dan iets anders ter wereld, en dat zij inderdaad in den toestand was van dien koning, waarvan Huo schrijft, dat, vóórdat hij eenen omroeper had laten bekend maken, dat hij een goed middagmaal gehad had, niemand in de wereld zich mogt nederzeten, om met goeden eetlust te eten. En toch was er somtijds iets in haar, dat betere dingen beloofde. „Zij is zeer te beklagen, zij spannen allen zamen om haar te bederven, en zij kent geen grooter geluk dan om aldus verward te worden,” zeide Emilie tot zichzelf; en zij besloot, om, als zij er de gelegenheid toe vond, een woord van waarschuwing tot Ida te spreken en een woord van vermaning tot jufvrouw Marigold. Met mevrouw Valentine paste het haar niet dit punt aan te roeren.

Het was een lange zomerdag — Emilie dacht dat hij al bijzonder lang was — zij had alles gedaan wat in haar vermogen was, om haar genoegen te geven; en zij was er inderdaad gelukkig in geslaagd; haar boek over Klein Rookwood was bijzonder den heer Valentine bevalen; jufvrouw Marigold was verrukt over hare teekeningen, dewijl zij zelve zeer veel van die kunst hield, en hare opgeruimde gesprekken hadden zelfs de belangstelling van Ida opgewekt, en haar in zeker opzigt van haar eigen ik afgetrokken, tot groote vreugde harer moeder, die niet wist wat zij zeggen of doen zou, om aan Emilie hare dankbaarheid te toonen.

„Houdt gij veel van teekenen?” vroeg Emilie, terwijl Ida hare schetsen bekeek.

„Ik zou er zeker heel veel van houden, maar het voorover zitten hindert mij altijd zoo,” zeide Ida, „ten minste jufvrouw Marigold denkt het.”

„Ja dat is zeer nadeelig voor haar,” zeide jufvrouw Marigold met een zijdelingschen blik, die zeggen wilde, dat hare jonge vriendin er niet den minsten aanleg toe had.

„Ik geloof niet, dat zoo nu en dan een beetje voorover zitten u zoo erg zou hinderen, en het zou voorzeker eene zeer gezonde inspanning voor uwen geest zijn. Ik heb dikwijls mijne eigene pijn vergeten, als ik bijzonder verlangde eene teekening af te maken.”

„Ik zou wel willen dat ik mijne hoofdpijn eens kon vergeten, en die zenuwachtige pijnen, die ik zoo dikwijls verduren moet,” zeide Ida.

„Lief kind!” zeide mevrouw Valentine, haar door het lorgnet aanziende, met een zeer medelijdend gebaar.

„Ik wil juist niet instaan voor kiespijn of jicht, maar ik bedoel

die gewone pijnen, die ons zoo dikwerf overvallen, zoo als gij welligt bij ondervinding zult weten, en die toch over het algemeen door bezigheid zeer veel verligt kunnen worden,” zeide Emilie.

„O! gij weet het niet,” zeide mevrouw Valentine zuchtend.

„Neen, gij weet het niet,” herhaalde jufvrouw Marigold, gedeeltelijk om hare vriendin genoegen te geven, en gedeeltelijk ook, om van den last bevrijd te blijven haar leerling hierin onderrigt te moeten geven. Ida zag Emilie aan en glimlachte, er was iets onweerstaanbaars in hare opgeruimde vriendelijkheid. „Ik geloof inderdaad, dat, als ik jufvrouw Valentine hier had, onder den leefregel en de verzorging van jufvrouw Pool, en met mij, dokter Vernon voor de behandeling, gelijk men dat noemt, zij weldra zeer in beterschap zou toenemen,” zeide Emilie, Ida's glimlach beantwoordende. Mevrouw Valentine schudde het hoofd, en jufvrouw Marigold haalde de schouders op.

„Op welke wijze vermaakt gij u den geheelen dag?” vroeg Ida, die noch het hoofd schudde noch de schouders ophaalde.

„Morgen, als alles wel is,” zeide Emilie, ga ik om negen uur naar de school, dan help ik de onderwijzeres bij het onderrigt in de Heilige Schrift, zoo lang als ik hier ben, en het is een aangenaam begin van den dag, dat verzeker ik u; om tien uur ga ik naar jufvrouw Monk, en lees haar voor terwijl zij werkt.”

„Kan zij dan zelve niet lezen?” vroeg Ida.

„Ja wel, maar dikwijls geeft zij mij eene zeer goede uitlegging van de teksten, waarvoor ik haar regt dankbaar ben,” zeide Emilie.

„O, verbeeld u dat jufvrouw Vernon bij eene oude vrouw school gaat,” zeide jufvrouw Marigold.

„Ik verwacht meer van de bejaarden dan van de jeugdigen, gij niet?” vroeg Emilie, terwijl zij jufvrouw Marigold aanzag.

„Ja wel, maar een arm oud schepsel, gelijk zij is.”

„Hare armoede heeft niets te maken met hare bekwaamheid. Zij is eene van die, welke arm zijn aan wereldsche goederen, maar rijk aan geloof; hare ondervinding van de trouw en genade van God in Jezus Christus is zeer groot; zij verwarmt het hart en onderrijft mij, als ik er naar luister.”

„O, omtrent den bijbel misschien?” zeide jufvrouw Marigold, die echter niet voortging, dewijl zij bemerkte dat het Emilie ten volle ernst was, en zij het dus voor beter hield dit onderwerp maar niet verder aan te roeren.

„Ga voort, bid ik u,” zeide Ida, terwijl mevrouw Valentine met zeer veel genoegen de belangstelling gadesloeg, die hare dochter voor hare nieuwe bekende scheen te gevoelen.

„Dan ga ik eene schets afmaken, die ik bezig ben van de kerk te nemen, de schaduwen zijn nog lang niet goed, maar het is eene die ik begon toen ik pas hersteld was, en ik mogt nog niet te vroeg of te laat buiten blijven; de lieve mevrouw Pelham zal er zoo blij mede zijn.”

„Tot hoe lang zult gij blijven?” vroeg Ida.

„Totdat de goede jufvrouw Pool haar middageten klaar heeft. Morgen zal ik geen kans hebben om eene duivenpastei weg te brengen,” vervolgde zij lagchende.

„En na het eten?” zeide de volhardende Ida.

„Na het eten hoop ik eens naar Marcus Bury te kunnen gaan, en als ik hem verlaat denk ik eene lange omzwerfing te doen met mijne bliken doos, ik hoorde dat er zulke mooie varenstruiken staan aan het einde van het kreupelboschje, waar het aan het dennenbosch grenst, en ik moet mijn boekje voor de lieve Agnes en Mina eens voltoojen.”

„En dan,” zeide Ida.

„Dan ga ik naar huis, en verlang zeer naar de thee; en na de thee moet ik nog hard werken om iets af te maken, dat ik voor mevrouw Pelham onder handen heb, het is een heel mooi werk, wilt gij het eens zien?”

„Ida stemde er in toe, en Emilie haalde eene gebreide deken voor een kinderbedje; zij was zamengesteld uit vierkante gebreide ruitjes, alle van een verschillend patroon, die daarna aan elkander genaaid waren.

„O, wat een werk!” riepen alle drie.

„Ik had er zooveel plezier in, en terwijl ik er aan werk vermaakt jufvrouw Pool mij met het verhaal van hetgeen in deze streken in oude tijden gebeurd is; morgen zal zij mij iets vertellen van een lief kind, dat zij in hare vorige woonplaats opgepast heeft, en dat als een waar en zeer opregt Christen is gestorven.”

„Een kind,” zeide Ida.

„Ja, gij weet dat Timotheus en Samuel beide reeds in hunne kindschheid bekeerd werden,” zeide Emilie.

„Eindelijk zult gij dan toch wel naar bed moeten gaan,” zeide Ida na eene stilzwijgen.

„Niet voordat wij zamen in den bijbel gelezen hebben, Maria, haar man en ik; en ik kan u niet zeggen hoeveel troost het mij geeft, te zien dat man en vrouw zoo opregtelijk het koninkrijk Gods zoeken in te gaan, en hoe gelukkig zij dien ten gevolge met elkander zijn.”

Hierop volgde geen antwoord; en weldra kwam de knecht zeggen, dat alles gereed was en het rijtuig was ingespannen.

„Dan verwacht gij morgen een gelukkigen dag, hier en alleen,” zeide Ida nog altijd dralende.

„Zeker doe ik dat, en ik zou zeer slecht en ondankbaar zijn indien ik het niet deed, want ik ben met weldaden omringd, en zelfs al ware ik niet door zulke heerlijke tooneelen omgeven, al had ik geene liefhebbende harten om mij heen, geen werk te doen, en geene krachten om iets uit te rigten, welke zegeningen gij ziet, dat thans allen mijn deel zijn, zoo zou ik toch dankbaar behooren te zijn, omdat ik het woord van God bezit, en hoop heb op eene toekomstige gelukzaligheid.”

Allen zwegen, mevrouw Valentine vreesde dat Ida te lang zou staan. De bijzondere goedheid van jufvrouw Vernon scheen jufvrouw Marigold zeer te vervelen, en de heer Valentine kwam binnen, zeggende, dat zij weg moesten om de avonddampen te vermijden.

„Vaarwel,” zeide Ida, „ik dank u zeer, ik wenschte dat ik zoo gelukkig kon zijn als gij zijt.”

„Ik wenschte dat gij eenigen tijd bij ons kondt komen logéren, jufvrouw Vernon,” zeide mevrouw Valentine.

„O ja, doe dat,” zeide Ida.

„Gij zijt zeer vriendelijk, maar ik hoop dat het mij weldra geoorloofd zal zijn mij bij mevrouw Pelham en de zeekust te kunnen vervoegen, wij zijn zoo lang gescheiden geweest, en o! het zal zulk een vrolijk wederzien zijn.”

Hare oogen vulden zich met vreugdetranen terwijl zij sprak, en terwijl het rijtuig wegreed, zeide de heer Valentine: „Wat is dat een lief meisje, ik kan mij niet herinneren dat ik met iemand zoozeer ben ingenomen geweest!”

Mevrouw Valentine en Ida beaamden zijne woorden; jufvrouw Marigold zeide dat zij haar nog al methodistisch vond; want dat zij toch niet kon verwachten dat iedereen er lust in zou hebben den tijd te besteden gelijk zij dit deed.

„Hare manier van leven is toch zeker zeer nuttig. Ik ben overtuigd dat het haar nooit overkomt reeds in den morgen te gaan geeuwen, en te wenschen dat hij reeds om ware, gelijk iemand die ik ken zoo dikwijls doet,” zeide Ida wel wat scherp.

Jufvrouw Marigold antwoordde op denzelfden toon, dat zij niet iemand was om zich neergedrukt te gevoelen, als haar gezelschap haar zoo niet maakte; de waarheid hiervan was, dat het haar verveeld had, en zij zich ook beleedigd gevoelde door het hogere licht, waarin Emilie stond, en zij het er voor hield dat zijzelve achteruit gezet werd door de loftuitingen, die haar ten deel vielen.

Mevrouw Valentine, die niets zoozeer voor Ida vreesde dan eenige opwelling tot ontevredenheid, mengde zich in dit gesprek; zij wist op eene verzachtende wijze den toorn van jufvrouw Marigold af te leiden, en waarschuwde Ida zich niet te vermoeijen door zoo veel te praten. Het overige gedeelte van het ridje ging stilzwijgend voorbij, en het was zeer merkbaar, dat het eene of andere onderwerp de aandacht van de zieke bezig hield.

De volgende dag begon voor Emilie even aangenaam als zij zich dien had voorgesteld; zij onderwees de kleintjes, las voor jufvrouw Monk, voltooide hare schets, en ging toen Marcus opzoeken. Hij was inderdaad zeer blij toen hij haar zag, zij vond hem bezig met het hout uit te zoeken, dat hij den vorigen dag gesprokkeld had.

„Ik ben blij dat gij weer aan het werk zijt,” zeide zij.

„Dit is geen werk, jufvrouw,” het werken is voor mij gedaan, en ik geloof voor altijd.”

„O, het zal weldra weer beter worden, indien het Gods wil is, en zoo niet, wel gij zijt rijk genoeg, en behoeft niet zoo hard als anderen te werken,” zeide Emilie.

„Nee, ik heb ook niemand, voor wie ik werken kan, dat is maar al te waar,” zeide Marcus bitter, terwijl hij zijn bijl nederlegde en met haar naar huis ging.

„Gij hebt toch nog eene dochter, is het niet? ik meen eene die nog ongetrouwd is, en die gij verzorgen moet als zij hare dienst verlaat, ten minste dit zeide mij jufvrouw Monk.”

„Zij is niets meer voor mij,” zeide de oude man; „zij ging in eene dienst om een mooi liverei pakje te dragen; laat zij dit dan ook nu maar houden; zij heeft mij verlaten, die haar haar eigen zin liet doen, en haar nooit een kwaad woord gaf (terwijl ik geene goede woorden over had

voor hen die ze veel meer verdienden); en nu, laat haar maar weg blijven. Het komt er niet op aan dat ik iemand noodig heb om mij op te beuren, neen, dat komt er niet op aan; het zal haar nooit gevraagd worden om terug te komen, neen, zij zal zelfs niet binnengelaten worden indien zij terugkomt; zij is om mooie kleederen te dragen naar vreemde menschen gegaan, laat haar daar maar blijven, zij zal er de ondervinding van hebben, ja dat zal zij.”

Zijn scherpe en bittere toon, de zaamgeperste lippen en de gefronste wenkbrauwen hinderden Emilie even sterk als zijne woorden. Zij dacht er over na wat zij zeggen zou, en nam den bijbel op, bij zichzelf om wijsheid smeekende.

„Ik heb al die plaatsen overgelezen, jufvrouw, maar ik zie nog niet in, dat zij mij leeren hoe ik moet bidden, want ik heb dezelfde zaken niet noodig, die zij behoeften; dus ziet gij, dat ik hunne woorden ook niet kan gebruiken.”

„Niet?” zeide Emilie. „Mijn vriend,” voegde zij er bij, hem eensklaps aanzende, „hebt gij gevraagd om een rein hart en een vasten geest, gelijk David deed, in den een-en-vijftigsten Psalm? Voorzeker dat hebt gij evenzeer noodig als hij.”

„Ja, dat deed ik, ik heb dat op mijne kniën gezegd, maar ik gevoel er toch niet het minste onderscheid door,” zeide Marcus.

Emilie nam een fleschje van de plank, en zeide: „Vul dit eens met water,” en toen Marcus, eenigzins verwonderd, beproefde, er de kurk af te trekken, vervolgde zij: „O, neen! gij moogt de kurk niet aanraken, maar gij moet het vullen,” zeide Emilie.

„Maar dat is eene onmogelijkheid,” hernam Marcus.

„Waarom?” vroeg Emilie?

„Wel, ik denk dat ons gezond verstand ons wel zeggen kan waarom,” zeide Marcus op de kurk wijzende.

„Dat is een beeld van ons hart,” zeide Emilie, „de genade kan er niet inkomen, indien zij door ingewilligde zonde wordt tegengehouden; uw hart is verstopt.”

Marcus keek haar verwonderd aan.

„Gij koestert geene vergevensgezindheid jegens uwe dochter, en omdat gij dit doet, zoo wil God niet naar u luisteren.”

„Ik kan haar niet vergeven; en wat nog meer is, ik wil het ook niet doen,” zeide Marcus toornig.

Dan moet ik u verlaten, want het zou met God spotten zijn, als wij zijn woord in de hand namen, en zulk een gevoel in het hart hadden,” zeide Emilie.

„Wel, wat heeft zij met ons te maken? ik zeg niets van haar, maar ik heb met haar afgerekend, en dat is alles. Zij heeft met mij gedaan en ik met haar; wij betalen elkander met gelijke munt.”

„En zoo lief heeft God ons gehad, dat Christus voor ons stierf, toen wij nog zondaars waren,” zeide Emilie, „o luister, luister toch eens naar deze woorden,” en zij las de gelijkenis van de twee schuldenaars, in het achttiende hoofdstuk van Mattheüs.

Marcus luisterde, maar met een ontroerd hart.

„Hier is een koning, die eene groote schuld kwijtscheldt, en de schuldenaar aan wien zooveel kwijt gescholden is, weigert eene kleinere kwijt te schelden; is de koning nu niet geregtvaardigd, als hij zijne kwijtschelding aan dien ombarmhartigen man weer intrekt?”

Marcus kon niet antwoorden, hij zag niet juist in, hoe hij die zaken overeen kon brengen, maar hij begon toch eenige gewetenskning te gevoelen.

„Kan de ondankbaarheid van uw kind vergeleken worden met de uwe omtrent uwen hemelschen Vader?” zeide Emilie.

„Ik weet niet, dat ik juist zoo heel ondankbaar geweest ben,” antwoordde Marcus.

„Weet gij dat niet? wat? hebt gij Hem niet verlaten? Zijt gij niet achteloos geweest in het volbrengen van zijn wil? Hebt gij altijd in zijne wegen gewandeld? Hebt gij altijd zijne tegenwoordigheid gezocht om u daarin te kunnen verheugen, en Hem ook aan anderen te kunnen verkondigen? Hebt gij altijd zijn boek geopend om van eene betere wereld te lezen, totdat gij vindt dat gij niets in deze wereld hadt achter te laten, vooral daar gij reeds zoo nabij aan uw einde gekomen zijt? En niettegenstaande dit alles denkt gij nog dat gij niet ondankbaar geweest zijt, terwijl Hij zelf steeds over u is blijven waken, voor u gezorgd heeft en u zegende, u ten allen tijde bleef verdragen, en u niet uitroede als een onvruchtbaren nutteloozen boom, maar u bleef sparen, het eene jaar na het andere, en steeds voorging met zeggen: kom, o kom tot mij om vergiffenis, om vrede en om eeuwig leven! O! Marcus Bury!” Marcus boog het hoofd; hij had nu niets meer te antwoorden.

KLEIN ROOKWOOD.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Er stonden tranen in de oogen van Marcus, toen hij Emilie langs het pad nakeek. „Zij ten minste is bereid voor die betere wereld, denk ik; indien ik een kind gehad had, gelijk zij is, zou het mij niet moeilijk gevallen zijn haar vergiffenis te schenken, zelfs al had zij mij nog zooveel parten gespeeld.” Zoodanig waren zijne overleggingen, toen hij den bijbel ter zijde lag, waaruit zij, ofschoon te vergeefs, getracht had hem van zijne schuld en zijn gevaar te overtuigen.

Toen Emilie in diep nadenken verzonken naar huis terugwandelde, lag haar een gevoel van bittere teleurstelling op het hart; zij had bij den ouden man van de sterkste smekingingen gebruik gemaakt, zij was niet tot hem gegaan zonder eerst om hulp en ondersteuning van boven gebeden te hebben; en toch, schoon zij hem meer dan eens tot stilzwijgen en schaamte bragt, kon zij nu met hare eigene beedspraak zeggen, „dat de kurk niet uit de flesch was getrokken,” of zoo als de Schrift zegt, „dat het deksel op zijn hart was blijven liggen.” Hij bleef volharden in zijne onbekeerdheid en in zijn ongehoof. Zij zag jufvrouw Monk in de deur van haar huisje staan, en nam gereedelijk hare uitnoodiging aan, om een oogenblikje binnen te komen.

„Zijt gij vermoeid, jufvrouw?” vroeg de oude vrouw; „vergeef mij de vrijheid waarmede ik spreek, maar gij doet te veel voor uwe krachten, ik vrees dat gij op die manier weer ziek zult worden.”

Emilie verzekerde haar dat zij wel was, maar dat zij verdriet had over de verhardheid van Marcus Bury.

„Wat, wil hij niet luisteren naar de boodschap van vrede?” vroeg zij.

„Hij luisterde wel, en had nog wel willen blijven luisteren tot nu toe en nog langer; maar alles wat ik las en zeide was te vergeefs,” sprak Emilie. „Hij heeft zulk een bitter gevoel omtrent zijne dochter in zijn hart, hij wil haar in het geheel geene vergiffenis schenken; en ik mag hem niet vleijen met de hoop op zijne eigene aanneming of vergiffenis, voordat hij hieromtrent anders denkt. Ik ben er daarenboven zeker van, dat de arme man ziek is.”

DE CHRISTELIJKE FAMILIEKRING, VI.

Emilie zag er ontroerd uit.

Jufvrouw Monk sprak op een verzachtenden toon: „Als hij geen berouw heeft, zal het hem weinig troost geven, van eene vergiffenis te hooren spreken, waaraan hij toch geene behoefte gevoelt, en zoodra hij zelf berouw heeft, zal er wel liefde en medelijden in zijn hart komen. Maar bedenk dat het ook nog maar zoo kort geleden is; Elia moest zeven malen bidden eer de kleine wolk uit de zee opkwam, en Jericho moest zeven malen rondgaan, vóórdat de muren omvielen; gij verliest al te spoedig den moed. De groote Profeet en Volksleider bezat het geduld der hoop. Geduld is eene zeer schoone zaak, mijne lieve jonge dame, het werkt bevinding, en de bevinding hoop, en de hoop beschaamt niet. Ga voort in gebed en geloof, niet in eigene krachten, en bijaldien gij geen antwoord moogt erlangen, ga toch voort, niet alleen zevenmaal, maar indien het de wil des Heeren is tot zeventigmaal zevenmaal.”

Emilie gevoelde de wijsheid van dien raad. Zij bemerkte meer dan ooit, dat zij gedurende haar gesprek met Marcus te veel op hare eigene krachten en overreding gesteund had, en dat er voorzeker een gebrek aan nederigheid schulde in de ongeduldige teleurstelling, die zij gevoelde over zijne stijfhoofdigheid en verhardheid.

Jufvrouw Monk raadde haar aan, hem gedurende eenige dagen aan zichzelf over te laten, ten minste voor een of twee dagen. „Wat gij tot hem gesproken hebt, kan in zijn hart nederzinken,” zeide zij.

„Maar ik verlies niet gaarne eene gunstige gelegenheid; ik kan iederen dag naar huis opgeroepen worden; en, laat ons trachten goed te doen aan alle menschen, zoolang wij er den tijd nog toe hebben,” zeide Emilie.

„Dat is waar; denk er dus nog maar eens over na; maar laat het u niet ter nederdrukken; herinner u, bid ik u, lieve jonge jufvrouw, dat dit werk niet het uwe, maar dat des Heeren is, en daar Hij zelf het hart van Marcus reeds heeft bewogen om te luisteren, en het uwe om te onderrigten, zoo twijfel er niet aan dat Hij zijn werk zal voleindigen. Hij zal u helpen in het onderwijzen, en zal hem leeren om zijne behoudenis te zoeken; wees maar geduldig, denk aan de wolk uit de zee en de muren van Jericho.”

Emilie had nauwelijks hare gewone dagelijksche bezigheden vol-

bragt, en zat aan haar deken te werken, toen jufvrouw Pool een mandje vol bloemen en uitgezochte vruchten binnenbragt, benevens een briefje van mevrouw Valentine. De bediende wachtte op antwoord. Het briefje luidde als volgt:

„Lieve jufvrouw Vernon!

„Ik vertrouw dat gij mijne onbescheidenheid wel zult willen vergeven; ik ben verzekerd dat gij te goed en te vriendelijk zijt om dit niet te doen. Onze lieve Ida was zoozeer ingenomen met uwe gesprekken en met u zelve, dat wij zeer verlangen haar het genoegen van uw gezelschap gedurende eenige weinige dagen te verschaffen, in de hoop dat dit het begin zijn moge van eene duurzame vriendschap. Gij weigerdet zoo bepaald bij ons te komen, dat wij bij u daaromtrent niet meer durven aandringen; maar gij zeidet ook, verzekerd te zijn, dat de zorgen van jufvrouw Pool en uwe behandeling de krachten van onze lieveling zouden kunnen doen toenemen; en nu, lieve jufvrouw Vernon, vragen wij te veel van u, als wij u verzoeken, hiervan de proef te willen nemen? Indien gij haar maar wilt ontvangen; zij, die arme lieveling, is er zoozeer op gesteld u weder te zien, dat zij in het geheel niet aan de ongemakken denkt, welke zij in de hut te verduren zou hebben; en ieder plan, dat maar het geringste uitzigt op eenige verlichting voor haar geeft, grijpen wij met gretigheid aan, hetgeen gij, die zoo goed en vriendelijk zijt, voorzeker wel zult kunnen begrijpen. Als gij er in toestemt, zoo zal Annette, Ida's meid, morgen overkomen, en alles medebrengen wat noodig is om de kamer voor haar in orde te maken; zij zal ook blijven om Ida te verzorgen, en geen last aan de goede vrouw veroorzaken. Ik bid u, neem het nevensgaande aan, als een gering bewijs van Ida's toegenegenheid, en na u nogmaals gevraagd te hebben, uwe toestemming tot ons plan te geven, teeken ik mij met de meeste hoogachting, geheel de uwe

Johanna Valentine.

PS. De heer Valentine voegt zijne groeten hiervan; jufvrouw Marigold is naar hare familie opgeroepen, wegens ziekte harer zuster, hetgeen eene reden te meer is om eenige afleiding voor onze lieveling te wenschen."

Half lagehende en half toornig wierp Emilie den brief op de tafel. „Men zou nauwelijks aan de schrijffater van dezen brief zulk een praktischen naam als Johanna durven toekennen," riep zij uit; „het had op zijn minst Seraphine moeten zijn. Wat moet ik doen? zal ik de weinige dagen, die mij hier nog overblijven, bederven in het gezelschap van een bedorven kind, die het zich in het hoofd gehaald heeft mij lief te vinden; of zal ik aan deze ziekelijk gevoelige vrouw, wier beleefdheid even lastig is als eene groote dosis muskus, moeten zeggen dat ik het niet kan ondernemen, dat hier geene plaats voor haar is, dat ik weldra van hier zal vertrekken, kortom dat ik geen last van haar wil hebben?"

Terwijl zij aldus met zichzelf te rade ging, klopte jufvrouw Pool aan de deur.

„O, kom nog niet, bid ik u," riep zij; „het zal een geruimen tijd duren, eer ik een antwoord op dezen brief klaar heb; maar inderdaad, ik moet er toch eerst met u over spreken."

„Ja, jufvrouw," zeide Maria, „maar ik kom u alleen zeggen, dat een van de schoolkinderen een papier gebragt heeft, dat uit uw bijbel is gevallen; zij hadden het niet opgemerkt voordat gij vertrokken waart."

„Geef hun wat van deze vruchten," zeide Emilie, het papier openende. Het was eene lijst van aanwijzingen voor een der meisjes, die toen juist niet op school was; en het opschrift er van was: „want Christus leefde niet voor zichzelf." Deze woorden deden haar eenigen tijd in stilte nadenken; dit duurde echter slechts weinige oogenblikken, toen wendde zij zich tot jufvrouw Pool, die eenige vruchten uit het mandje nam, en zeide: „Zou het u mogelijk zijn, jufvrouw Valentine voor eenige dagen hier te kunnen ontvangea? Mevrouw Valentine denkt dat het haar zoo veel goed zou doen, indien gij een plaatsje voor haar zoudt kunnen inruimen."

Indien mevrouw Valentine aan de goede vrouw gevraagd had, om den leeuw met den eenhoorn te vereenigen, zoo zou zij niet gearzeld hebben het te beproeven; de heer Valentine was de eenige wereldlijke beslisser over hunne aardsche welvaart, en al hare krachten en vermogens behoorden aan hem en aan de zijnen. Zij zag er inderdaad verlegen uit, maar het kwam alleen omdat zij aan den last voor jufvrouw Vernon dacht, want zij bezaten slechts ééne goede slaapkamer.

„O, ik zal hier of daar wel eene slaappleats vinden," zeide Emilie, die met een oogopslag haar pligt gezien had, en nu de hand aan het werk sloeg.

Jufvrouw Pool, wier denkvermogen niet zoo heel vlug was, zette

groote oogen op, toen zij Emilie aldus over eene slaappleats hoorde spreken. „Er is nog een kabinetje, jufvrouw; het is vlak naast uwe kamer, zoo als gij weet, het is goed gelucht, want mijn man heeft er zaad, aardappelen en dergelijke dingen in gehad."

„Wat, die geslotene deur?" zeide Emilie; „gij verteldt mij dat het uwe provisiekamer was, maar ik wist niet waarin uwe provisie bestond. Dus is nu ook het gekrabbel en gepiep, dat ik 's nachts hoorde, genoegzaam opgehelderd; want die kamer is eene zamenkomst voor de muizen, zoo al niet voor ratten; wij kunnen jufvrouw Valentine dáár niet laten slapen."

„Neen, mijn man en ik zullen daar slapen en onze eigene kamer aan jufvrouw Valentine geven."

„Dat zult gij niet doen; gij zult dat kabinetje voor mij in orde brengen en ik zal er bezit van nemen," zeide Emilie, „wij komen nu tot het werkelijke doel van onze schikking."

Jufvrouw Pool bragt te vergeefs hare bezwaren bij; zij wist zeker dat, hoe zeer zij haar best ook mogt doen, zij het kamertje toch nooit voor jufvrouw Vernon geschikt kon maken.

„Spreek er maar niet langer over, ik zal een nachtlucht nemen om dat ongedierte van mij af te houden, en dat is alles waar ik bang voor ben; wij zullen het daar zeer aardig inrigten, dat zult gij zien. Laat mij nu mijn brief gaan schrijven."

Jufvrouw Pool, die veronderstelde dat het harde woord ongedierte, muizen en ratten beteekende, bleef op het briefje wachten. Het was weldra geschreven.

„Lieve mevrouw Valentine!

Ik vrees dat uwe dochter zeer weinig voorbereid zal zijn voor de hardheid van deze levenswijze (niet hard echter voor mij, maar kalm als een zachtstroomend water). Indien zij genoeg kan nemen met onzen voortreffelijken maar eenvoudigen leefregel, zich naar onze onafhankelijke levenswijze weet te schikken, een leven genieten van vrijheid, zonder eenige pracht of praal, en mijn gezelschap als voldoende beschouwt, zend haar dan hier, bid ik u, wij zullen ons best doen. Ik sta in voor jufvrouw Pool zoowel als voor mijzelve.

Geheel de uwe,

Emilie Vernon.

In een naschrift meldde zij, dat Annette, de meid, huisvesting in het dorp zou moeten zoeken, en zij geloofde dat hare tegenwoordigheid zeer moeilijk te schikken zou zijn. Zij hoopte heimelijk, dat dit Ida's oogen zou openen voor hetgeen zij onder de hardheid harer levenswijze verstond, waarvan zij daarenboven niet veel meer waar begrip had, dan een porseleinen herderinnetje van groene weiden heeft. „Maar het is noodzakelijk dat zij leert inzien, ten minste voor zoo verre ik het haar duidelijk kan maken, hoe de zaken staan," zeide zij bij zichzelf, terwijl zij haar briefje toevoemde.

Het was niet vóórdat zij 's avonds in den bijbel had gelezen, dat zij haar geest tot kalmte kon brengen, en de ontevredenheid kon afschudden, die de bedreigde stoornis over haar gebragt had. Zij had zeer snel gehandeld in het aannemen dier beproeving, maar vóórdat zij met de hulp van Gods Woord tot de overtuiging was gekomen, dat een werk, dat haarzelve mishagde, maar alleen ondernomen was uit een aandrang van het geweten, de goedkeuring van den Heer moest verwerven, en wijsheid en belooning met zich zou brengen, was zij er niet mede verzoend.

„In ieder geval, het zal haar reeds den eersten dag vervelen," riep zij uit; „laat mij er maar niet langer aan denken; iedere dag heeft genoeg aan zijn eigen kwaad!"

Annette kwam den volgenden dag met een wagen vol benodigdheden voor jufvrouw Valentine's toilet, enz. Maria Pool was in groote verlegenheid, waar zou zij dat alles bergen? Toen zij Annette verzocht had niets meer in de kamer te brengen, dan hetgeen hare jongejufvrouw bepaald noodig had, had deze het eene stuk na het andere binnengebragt, ter nauwermoed zelve wetende, wat nuttig was, en wat slechts eene gewoonte kon zijn.

„Ik zal dat alles nooit in de kamer kunnen bergen," zeide Maria Pool. „Wat is dat? wel, dat alleen is genoeg om den ingang geheel te versperren."

„Dat is de badkuip van jufvrouw Valentine, daar kan zij onmogelijk buiten," zeide Annette. „En dit is het stortbad, wij moeten dat in eene zijkamer plaatsen," zeide zij.

„In eene zijkamer, in eene van die vervallene kamers?" vroeg Maria, die den naam van zijkamer nog nooit gehoord had, en zich nu met het woord vergiste.

FONTEIN EN TEMPEL.

Wat tempelbouw! Hoe tuigt verheven,
Van vroomheid hij en menschenmagt!
Van een belijden, van een streven,
Dat vrede en heil bij God slechts wacht.
Zijn spits wijst naar den hemel; — ja,
Het moede hart zal rust daar vinden,
Maar.... als 't zich hier door Gods genâ
Reeds met den Hemel liet verbinden.

O, statig zijn die trotsche wanden,
Omgeven door der zuilen muur,
Een reuzenwerk van menschenhanden,
Een bouw voor ongemeten duur.
Wie meldt hoe lang daar 's Heeren Woord,
Aan duizenden reeds troost mogt bieden,
Hoe 't duizendmaal op nieuw gehoord,
Altijd des Boozen magt deed vlieden.

Ja, God alleen kan 't hart verheffen
En stillen 't krenkendst van de smart,
O mogt gij, droeve, altoos 't beseffen,
Hem zoekend met uw gansche hart.
Wat strijd en lijden woelt rondom,
Maar wie in God alleen gelooven,
Slaan rustend in zijne heiligdom,
Vol heiligen moed het oog naar boven.

Huis Gods, dat ons Gods Woord doet hooren,
Hoe voegt bij u die waterbron,
Met stralen frisch en tintlend gloren
Als diamant in 't licht der zon.
Zóó, Geest van God, zijt ge ons fontein,
Die laafnis biedt en reinheid tevens;
Uw heilstream maakt de harten rein
En vol van kracht des eeuwgen levens.

Fontein des heils! Trek tot den Heere,
Die ons gekocht heeft met zijn bloed,
Ons heen, dat hart en mond Hem eere,
Dan wordt zelfs 's levenskruis ons zoet;
Dan staart op Hem 't geloovig oog,
En juicht in voorsmaak van 't verblijden,
Dat zijn getrouwen beidt omhoog,
Gods vreugd en vrucht van 't christenlijden.

ANNA.

DE CHRISTELIJKE FAMILIEKRING, VI.

KLEIN ROOKWOOD.

ZESDE HOOFDSTUK.

Na nog eenigen tijd zamen gesproken te hebben, bemerkte Emilie dat hare jonge gast eenigzins bewogen en zenuwachtig begon te worden. „Indien wij te lang achter elkander praten, zult gij niet in staat zijn te eten, drinken of slapen, en gij zult naar huis terugkeeren, nog veel erger dan gij hier gekomen zijt,” zeide zij.

„Ik ben er zeker van, dat ik veel beter naar huis zal terugkeeren,” zeide Ida; „gij zult mij leeren, hoe ik mijn tijd zal doorbrengen, en wat ik doen moet om waarlijk gelukkig te worden.”

„Het is een bevestigd voornemen. Gij zult allerlei vrede bewaren, want men heeft op u vertrouwd! Gij zult spoedig leeren begrijpen wat dat beteekent, hoop ik, en dan zult gij waarlijk gelukkig zijn.”

„Hoe lang zal het wel duren, eer ik dit weet?” zeide Ida, die Emilie zeer ongaarne zag vertrekken.

„Hoe sterker uwe begeerte is om het te leeren kennen, des te eerder zult gij het weten. De ziel van den luiaard begeert, maar heeft niets; gij moet geen luiaard zijn, maar dewijl God zelf het verlangen naar vrede in u gelegd heeft, zoo moet gij tot Hem gaan, (op den eenigen weg dien Hij daartoe aanwijst) om Jezus wil,” zeide Emilie.

„Zal ik dan bekeerd zijn, als ik dat gedaan heb?” vroeg Ida angstig.

„Niemand, die God om hulp aanroeft met een oprecht hart en in Jezus' naam, kan onbekeerd zijn, want de bekeering leidt tot God, en is het begin van een nieuw leven,” zeide Emilie, terwijl zij de kamer verliet.

Emilie was zeer getroffen door den ernst van Ida, en dankte den Heer nederig, dat het haar veroorloofd worden zou, die jeugdige pelgrim in haar zoeken naar den hemel behulpzaam te zijn. Zij herinnerde zich wat de oude jufvrouw Monk gezegd had, toen zij zich beklaagde, dat zij zoo uit al haar werk was weggenomen, en nu als het ware in ledigheid nederlag; en levendig gevoelde zij nu de waarheid der opmerking: „dat zij niet zonder reden naar Rookwood gezonden was.”

„Als ik u altijd bij mij had,” zeide Ida tegen het einde van den derden dag van haar verblijf aldaar, „dan zou ik altijd voortgaan met leeren, en ik zou altijd gelukkig zijn. Ik voel mij zoo veilig in uwe nabijheid.”

„Het is toch duidelijk te zien, dat ik niet bepaald noodzakelijk voor u ben, want anders toch zou God in zijne wijsheid ons uit ééne familie hebben doen geboren worden; maar gij hebt groote voorregten, en in plaats van te begeeren hetgeen God u niet gegeven heeft, laat mij u aanraden een goed gebruik te maken van alles wat Hij u wel geschonken heeft,” hernam Emilie.

„O, gij weet nog niet alles; mama en papa zijn er zoo bang voor dat ik godsdienstig zal worden, zij denken dat ik dan zal sterven; daarom durfde ik hun niets van die waakster te zeggen, en ik denk dat het juist dit was, dat Lisette meende, toen zij zeide, dat zij een afgod van mij maakten. Mijn nichtje Rosa stierf aan de tering, en zij was zoo braaf; zij zeide, dat niemand om haar treuren moest, dewijl zij zoo gelukkig was. Zij was bekeerd, ziet gij, en het minste woord dat ik over die

dingen tot hen zou zeggen zou hen doen vreezen, zij zouden dadelijk aan nichtje Rosa gaan denken."

"Wel, het beste dat gij doen kunt," zeide Emilie, "is om te trachten sterk te worden, en hen aldus te overtuigen, dat de bekeering uw leven niet zal verkorten. Ik geloof dat gij sterker kondet zijn, indien gij wildet."

"Denkt gij dat?" zeide Ida blozende.

"Ja, dat werkeloze leven is zeer nadeelig voor u, en uwe nalatigheid ten opzichte der u voorgeschrevene geneesmiddelen is zeer verkeerd, ja, om u de waarheid te zeggen lieve! is dit zeer ondankbaar," zeide Emilie.

Ida bloosde. "Ik heb niets te doen, ik mag niet doen wat ik wil, en ook geene armen bezoeken, gelijk gij doet," zeide zij. "Mama, zou niet weinig verschrikt zijn, als zij wist dat ik in een huis ging waar een zieke was, daar ben ik zeker van; daarenboven ik zou niet weten hoe ik het moest aanleggen."

"Ik dacht er ook niet aan om u de armen te laten bezoeken; daar weet gij nog niet genoeg voor, en zijt er ook niet sterk genoeg toe; maar daar is behalve dat nog zeer veel voor u te doen."

"Zij willen mij niet veroorloven om te leeren," zeide Ida.

"Ik ben verzekerd, dat waar de wil is, ook de weg gevonden zal worden," zeide Emilie. "Indien gij nederig vraagt, dat u aangewezen moge worden hetgeen gij doen moet, dan voorzeker zal het u aangehouden worden. Maar ik kan u reeds sommige dingen zeggen, die gij doen kunt: betoon aan uwe ouders meer oplettendheid; laat hun zien, dat, zoo als zij tot hertoe zich aan u hebben toegewijd, gijzelve nu, daar gij door God onderwezen zijt, geleerd hebt, u aan hen toe te wijden."

"Zij zouden mij niet willen toestaan iets voor hen te doen," zeide Ida.

"Zij zouden wel, indien gij het maar verstandig ondernaamt, en met kleinigheden wildet beginnen; maar ik wilde ook nog zeggen: tracht hun alle leed te besparen en niet alleen voor hen te zorgen, maar bedwing zoo veel mogelijk uwe zenuwachtigheid. Strijd tegen alle kwalen der inbeelding, en vertoon zooveel mogelijk een opgeruimd gelaat; en dit alles, indien zij opmerken dat het uit de godsdienst ontspruit, zal er hen gunstig voor stemmen, daar ben ik verzekerd van."

Ida keek eenigzins bedrukt. "Ik ben niet sterk" zeide zij.

"Sterker toch, dan dat arme fransche meisje, dat zoo opgeruimd was onder al haar lijden," zeide Emilie, "maar zij was ook bekeerd. Indien gij bekeerd zijt, zult gij ook uw best doen om opgeruimd te zijn."

"Maar als ik mij zeer zwak voel, dan weet gij niet hoe moeilijk het is, om dan toch opgeruimd te zijn," zeide Ida.

"Dat weet ik wel. Ik ben ook heel zwak geweest, en trachtte toen opgeruimd te zijn, maar ook ik vond het zeer moeilijk. Zouden wij dan maar alleen onze gehoorzaamheid moeten toonen in het volbrengen van gemakkelijke dingen?"

"Ida gevoelde het billijke dier opmerking, en beloofde dat zij zou trachten haar best te doen. "Ik hoop dat jufvrouw Marigold niet weer terug zal komen, ik ben er verzekerd van dat zij mij niet kan helpen," zeide zij.

"Denk daar maar niet aan; vraag haar om den bijbel met u te lezen, en laat het haar duidelijk worden, dat het uwe ernstige begeerte is, Gods woord te leeren kennen en verstaan; dan kon het wel gebeuren dat zij er toe gebragt werd, ook hetzelfde te zoeken."

"Ik kan niet gelooven dat er zoo iets in haar gevonden wordt," zeide Ida.

"Ik zou het ook in u niet vermoed hebben," zeide Emilie. "Nathanaël zeide: kan er uit Nazareth iets goeds komen? van natuur zijn wij allen gelijk voor God. Het is geen aanleg tot bekeering, die mij in waarheid bekeerd maakt."

Ida scheen beschaamd. "Lieve Emilie," zeide zij, "ik ben niet vriendelijk tegen haar geweest, ik weet dat ik het niet was; maar als zij terugkomt, zal ik trachten het beter te maken, ik zal haar ook vragen met mij te lezen. Ik wil zoo gaarne alles doen wat gij mij aanraadt."

"Dan moet ik er wel voor zorgen u goeden raad te geven," zeide Emilie lagchend, en dat deed zij ook, dewijl zij uit den bijbel de waarheid van hetgeen zij zeide kon bevestigen.

Ida was veel minder onwetend in de Heilige Schrift dan Emilie gedacht had haar te zullen vinden; maar zij had den bijbel zelden gelezen met het doel om er iets uit te leeren, meer dewijl zij dacht dat het behoorlijk was, om dit niet te verzuimen; en als zij door hare ouders noch door jufvrouw Marigold bespied werd, had zij dikwijls getracht eenige verzen er uit van buiten te leeren.

"Emilie keurde dit zeer goed, en wees haar verscheidene hoofdstukken aan, die zij voor dit doel zeer geschikt achtte.

Na een zeer lang gesprek kwam jufvrouw Pool, die reeds meermalen naar binnen gekeken had, maar zich telkens weer had verwijderd uit vrees van haar te storen, thans schroomvallig binnen, en zeide: "Marcus Bury had door haren man, die in het boschje stokken gesneden had, aan jufvrouw Vernon laten zeggen, dat hij zoo gaarne zou willen dat zij hem nog eens kwam opzoeken, omdat hij zich zeer ongesteld gevoelde, en hij haar ook bovendien nog iets te zeggen had."

Emilie had in den laatsten tijd niet zooveel aan Marcus gedacht, want dewijl Ida hare gedachten zoo geheel bezighield, had zij hem soms wel eens geheel vergeten. "Ik moet u voor een korten tijd alleen laten," zeide zij, "gij neemt dit toch niet kwalijk? ik had dien armen man niet zoo lang moeten verwaarloozen."

Het was met een zichtbaren strijd, dat Ida hare toestemming gaf; het was misschien voor de eerste maal in haar leven, dat zij moest gevoelen dat de belangen van een ander aan de hare werden voorgetrokken; doch Emilie lette er niet op, maar ging snel naar de woning van Marcus. Zij vond hem voorover zitten bij het vuur, ofschoon het een zeer warme dag was geweest, en de zon bijna niet uit zijn tuintje was geweken.

"Hebt gij hier vuur aan! vindt gij het dan koud?" riep zij uit.

"Ik heb den geheelen dag eene soort van huivering gehad, jufvrouw, en beëfde als een blad, maar ik ben nu beter; doch ik dacht, dat het ook wel erger kon worden vóórdat het morgen is. Dus dacht ik dat ik u liever, zoolang als mijn geest nog helder is, zou willen zeggen hoe zeer ik heb nagedacht over alles wat gij mij laatst gezegd hebt."

"Maar hebt gij met geen dokter gesproken?" zeide Emilie.

"Ik ben in eene bus, en zond eene boodschap met een man, die naar de stad moest, om te zeggen dat ik wel zou willen dat onze dokter mij eens bezocht; maar hij is er nog niet geweest; en sedert ik het vuur heb aangemaakt, ben ik veel beter; en als die huivering niet terugkomt, zal ik het misschien wel zonder zijne hulp kunnen doen. Maar daar wilde ik u niet over spreken, jufvrouw! Als ik weer beter word en in het leven blijf is het goed; maar zoo niet!" Toen hij deze woorden sprak hief hij zijn gelaat, dat tot hertoe onophoudelijk in het vuur gestaard had, tot haar op en zag haar met veel uitdrukking in zijnen blik aan. En dewijl zij niet onmiddelijk antwoordde, ging hij voort:

"Toen ik u de laatste maal zag, dacht ik dat ik met de wereld afgedaan had, en om niets meer gaf; alles wat ik toen dacht noodig te hebben, was om met rust gelaten te worden, totdat ik naar den hemel zou gaan, en ik was toen om zoo te zeggen, verzekerd dat dit gebeuren zou. Ik dacht, dat ik niet anders te doen had, dan den bijbel te lezen, en dat ik op die wijze tevreden kon leven en gelukkig zou sterven; maar sedert ik er in gelezen heb is alles geheel anders geworden, en kan ik nergens meer troost vinden."

"Wat verontrust u dan?" vroeg Emilie.

"Voornamelijk hetgeen gij mij opgaft om te lezen, en hetgeen gij gezegd hebt omtrent de noodzakelijkheid van wedergeboren te worden. Ik verbeeld mij, dat gij niet ver van de waarheid zijt; ik ben niet wedergeboren, en als ik dat niet ben, wel dan helpt mij ook geen lezen of bidden, en wat nog meer zegt, ik kan niet bidden; ik heb het reeds beproefd, maar ik weet niet hoe ik bidden zal. Dit is de zuivere waarheid, en als gij mij nu een goeden raad kunt geven, verzeker ik u, dat die gaarne zal worden aangenomen."

"Hoe staat het met uwe dochter? Hebt gij haar vergiffenis geschonken?" vroeg Emilie.

"O ja, ik kon zien dat ik dit moest doen; dus zond ik haar eene boodschap om haar te doen weten, dat ik zeer ongesteld was, dat ik haar vergiffenis schonk, en dat, als zij verlangde mij te zien, zij gerust mogt komen, ik weet niet of zij zal willen, maar dat is mijne zaak niet."

"Ik denk dat gij nu ook moogt hopen op de vergiffenis van uwen hemelschen Vader, dewijl Hij het u in het hart gegeven heeft aan uw kind vergiffenis te schenken," zeide Emilie.

"Ja, ja; daar kan ik inkomen; maar er komen mij zooveel zaken in de gedachten, en ik kan ze niet verdrijven, en het zijn zeer onaangename dingen, dat verzeker ik u."

"Gij wilt zeggen, vroegere zonden?" zeide Emilie.

"Ja, lang verleden, waarvoor geen berouw meer baten kan, want zij, tegen wie ik zondigde, zijn niet meer hier om hun vergiffenis te kunnen vragen, en ik, — ik ben voor sommigen hunner zeer hard geweest." En terwijl hij aldus sprak en dacht aan zijne geduldige vrouw, die zoo veel en zoo geduldig geleden had door zijne driftige geaardheid, alsmede aan zijne kinderen, sommigen reeds in het graf en anderen in de wereld, die zelden gelegenheid gehad hadden om te gevoelen, dat hij hun vader was, onder het strenge juk van magt en heerschzucht, waaronder

zij gebogen gingen, rolden de tranen langzaam over zijne bleeke wangen, en hij schudde treurig zijn hoofd zeggende: „het is te laat, het is voor mij te laat.”

Emilie's tranen verhinderden haar om spoedig de bijbelpaatsen te vinden, die zij hem wilde aanwijzen; eindelijk, toen zij hare stem meester geworden was, zeide zij: „kijk eens hier!”

„Ik heb dat reeds gelezen,” zeide Marcus, toen zij op den een-en-vijftigsten Psalm, en daarvan het vierde vers wees.

„Lees het nog eens,” zeide Emilie, „Tegen U, dat is tegen uwen hemelschen Vader, hebt gij gezondigd; ziet gij dat in? Zij, voor wie gij uwe schuldbelijdenis zoudt willen afleggen, en voor wie gij boete zoudt willen doen, zijn buiten uw bereik; maar God toont u aan, dat uwe zonde jegens hen nog eene veel grootere zonde omtrent Hemzelve was; en God is niet buiten uw bereik. Indien Hij u vergiffenis schenkt, wees er dan zeker van, dat zij, die reeds zijn weggenomen, en nu de zaligheid genieten, en die gij eens daar boven zult vinden, geene toornige gedachte meer koesteren, ja geene onvriendelijke herinnering zelfs aan u, gij zult hen eens in volmaakte liefde wedervinden.”

Marcus scheen hierover eenigzins getroffen te zijn; hij staarde bij herhaling op het vers, alsof hij er ernstig over nadacht, en zeide ten laatste: „Ik wil niets wegdeneren van hetgeen hier staat, jufvrouw, (wijzende op den bijbel,) maar hoe kan ik denken dat ik tegen God zondigde, toen ik verkeerd handelde omtrent mijne — omtrent hen, tegen wie ik wel zou wenschen anders geweest te zijn?” Hij kon er niet toe komen om zijne vrouw te noemen, wier beeld reeds lang vergeten, nu onlangs hem weer gestadig voor den geest gekomen was, alsof zij hem al zijne onvriendelijkheid verweet.

„Zondigdet gij niet tegen God? O, ziet gij nu hoe treurig het is, als men onbekend is met den inhoud van den bijbel. Indien gij wist, welke zijne wetten zijn, betreffende ons gedrag omtrent elkander in iedere betrekking des levens, mannen omtrent hunne vrouwen, vrouwen omtrent hare mannen, kinderen jegens de ouders, ouders jegens de kinderen, meesters en bedienden, koningen en volkeren, zoo zoudt gij dadelijk inzien, dat de overtreding van een dezer geboden zijne wet verbreekt. Wij kunnen de wetten des lands niet schenden, zonder door de kroon gestraft te worden, evenmin kunnen wij Gods wetten schenden, zonder door Hem, die de Koning der koningen is, gestraft te worden. Hij heeft ons eene volmaakte wet gegeven, maar eischt ook eene volmaakte gehoorzaamheid.”

Marcus was zeer verpletterd; een nieuw licht scheen voor hem op te gaan. „Ik versta u,” zeide hij, „en dus is er geene hoop voor mij, want ik heb zijne wetten herhaalde malen geschonden.”

Dat deed David ook, zoowel als Paulus; ik gaf u hunne bekentnissen om die te overdenken, die van David in den Psalm, die van Paulus in het zevende hoofdstuk uit de Romeinen; maar toch zij hadden hoop; en iedereen die gevoeld heeft dat zijne zonden in de eerste plaats, en voornamelijk (David die de zwaarte daarvan in vergelijking van anderen gevoelde, noemt te alleen) tegen God zijn, ontvangt onmiddellijk de hoop op vergiffenis en vrede — indien met die kennis, ook tevens de droefheid over en de haat tegen de zonde komt,” zeide Emilie. Dewijl Marcus steeds scheen na te denken, en niet antwoordde, sloeg zij het vijftiende hoofdstuk van Lukas open en las de gelijkenis van den verloren zoon. Zij las zeer langzaam, en drukte sterk op de gewilligheid des vaders, om den afgedwaalde wederom met liefde te ontvangen. Zij had reeds eenigen tijd geëindigd, alvorens hij antwoordde. Toen zij de oogen opsloeg, zag zij wederom dat hij tranen stortte, en zijzelve had moeite genoeg, om de hare te weerhouden.

„Gij behoeft ze niet te verbergen, jufvrouw; ik zie ze toch, en zij zijn als gebeden voor mij, en ik wil ook bidden, juist zoo als in dit boek staat, ja dat wil ik doen.”

Emilie's hart verhief zich in gebed en dankzegging. Zij leide den bijbel geopend op de tafel, en schoof dien digter naar hem toe. „Ik denk, dat gij enig voedsel of een geneesmiddel nodig hebt,” zeide zij, als was zij verlegen wat zij voor hem doen kon, want hij zag er zwak en vermoed uit.

Terwijl zij nog spraken, gleed eene schaduw langs het venster. De deur werd geopend, en de afgedwaalde Louise trad binnen, roepende: „O vader! ik ben zoo bedroefd, o, ik bid u vergeef mijn wegloupen! ik ben zoo bedroefd dat gij ziek zijt. Ik heb mijne dienst opgezegd. Ik wist dat ik u niet alleen mogt laten, en toen gij mij liet zeggen dat ik komen mogt, aarzelde ik geen oogenblik. Ik heb den geheelen weg over geloopt, er was geen wagen voor morgen, en ik kon zoo lang niet wachten, lieve vader!” riep zij uit, terwijl zij hare armen om zijn hals sloeg, en hem op het voorhoofd kustte.

Emilie's hart vloede over van vreugde. Zij had zich afgewend, gevoelende dat zij hier nu te veel was; en na aan de berouwvolle Louise gevraagd te hebben, om het haar te laten weten, indien haar vader iets noodig had, verliet zij hen.

Jufvrouw Monk stond aan de deur, toen zij door het dorp ging. „Ik meende dat ik Louise voorbij zag gaan; is zij teruggekomen, jufvrouw?” zeide zij.

Emilie vertelde haar in weinige woorden de verandering in de ziel van Marcus, en de gelukkige ontmoeting die hij gehad had.

„Dat is goed, ik heb langen tijd aan dien armen man gedacht; en toen ik hoorde dat hij ziek was, wilden ik het beproeven hem te gaan opzoeken, doch mijne beenen wilde mij niet dragen; ik was evenwel verzekerd, dat er hulp voor hem zou komen opdagen. Ik deed het beste wat er voor hem te doen was; ik was sterk genoeg om naar het paleis van den Koning der koningen te gaan, ofschoon ik den heuvel naar Marcus niet kon bestijgen; en ik kon het geluid van voetstappen in de moerbeziënboomen hooren, even als David, en ik wist er zou iets goeds van den Heer komen.”

„Waarom liet gij mij niet zeggen dat hij zoo ziek was?” zeide Emilie.

„Ik dacht dat het niet goed was, jufvrouw, u van het eene werk af te halen en u een ander op te dragen. Ik wist dat gij jufvrouw Valentine bij u hadt, en ik was er zeker van, dat zij al uw tijd en uwe oplettendheid in beslag zou houden; dus wilde ik die vrijheid niet nemen; daarenboven dacht ik, dat Marcus wel uit zichzelf om u zenden zou, en dat was nog veel beter,” zeide de oude vrouw.

„Wat zijt gij lang weggebleven!” zeide Ida, toen Emilie, vermoed door hare buitengewone gemoedsaandoening, de kamer binnentrad, en haar bezig vond om de bladen van het kruidkundig boek om te slaan, dat zij voor de kinderen van mevrouw Pelham gemaakt had. Sommigen van de gedroogde bloemen, die nog niet vastgehecht waren, maar alleen geperst, waren er uit gevallen, en lagen gebogen en gebroken op den vloer.

„O, mijn boek!” zeide Emilie, „kijk eens, die mooie varen, die ik met zooveel moeite gekregen heb, en nog wel de eenige die ik er van bezit!”

Ida bloosde; zij had gemeend dat zij beleedigd was, door aldus verwaarloosd te worden, en zij had niet gerekend op eene berisping, ofschoon zij evenwel best gevoelde dat zij die verdiende.

„Het spijt mij zeer,” zeide zij, en zij hielp de stukken oprapen.

„Het is niets,” zeide Emilie vriendelijk; „ik zal u de kruidkunde moeten leeren; en als gij de moeijelijkheden overwonnen hebt om planten te verzamelen en behoorlijk te droogen, dan zult gij ook wel geleerd hebben ze zorgvuldig te behandelen.”

ZONDAGSCHOOL-STATISTIEK.

IERLAND. — De Zondagschool-Vereeniging van Ierland telt 2443 scholen, 17,673 onderwijzers, 192,974 leerlingen, van welke 48,250 boven de vijftien jaren oud, en 95,955 die geene andere dan alleen de Zondagschool bezoeken.

SCHOTLAND. — In verband met de kerk bestaan in dit land 1777 Zondagscholen, die door 147,402 kinderen worden bezocht, en van 13,158 personen onderwijs ontvangen, over welke 939 predikanten superintendenten zijn; terwijl 124 predikanten noch onderwijzers, noch superintendenten zijn. Er zijn 640 gemeenten die zondagschoolbibliotheken bezitten en 393 niet. Des zondags bezoeken 15,262 volwassenen de bijbelklassen, en op werkdagen 5173. — De vrije kerk van Schotland bezit 1696 Zondagscholen en 860 Bijbelklassen, te zamen 2556. Het onderwijzend personeel telt 12,383 personen in de Zondagscholen, 840 in de Bijbelklassen, te zamen 13,223. De Zondagscholen worden bezocht door 119,431, de Bijbelklassen door 23,401 leerlingen, te zamen 147,832, zijnde 2788 meer dan ten vorigen jare. Voor de zending werd in de scholen gekolteerd de som van 2117 p. st. of ruim f 25,000.

ITALIË. — De Waldenzen tellen 923 Zondagschool-kinderen.

VERENIGDE STATES. — In New-York, eene stad met 943,000 inwoners, onder welke 163,490 kinderen tusschen de 5 en 15 jaren oud, zijn 418 zondagscholen, tot onderscheidene kerkgenootschappen behoorende, die 115,820 leerlingen tellen.

FIDSIJ-EILANDEN. — Op deze eilanden, waar eerst sinds 30 jaren het Christendom gebragt is, bestaan thans 914 Zondagscholen met 51,159 leerlingen.

DE BROEDERGEMEENTE heeft:

in Noord-Amerika.....	4	Zondagscholen met	62	leerlingen en	11	onderwijzers
op St.-Thomas en St.-Jan.....	7	„	1043	„	82	„
„ St. Croix.....	7	„	888	„	58	„
„ Jamaika.....	16	„	3880	„	350	„
„ Antigua.....	18	„	2241	„	214	„
„ St. Kitts.....	5	„	2031	„	153	„
„ Barbados.....	8	„	657	„	57	„
„ Tabago.....	7	„	855	„	66	„
„ Mosquito-kust.....	6	„	423	„	34	„
in Zuid-Afrika.....	14	„	486	„	29	„
„ Australië.....	1	„	31	„	1	„
te zamen... 93 Zondagscholen met 12,597 leerlingen en 1055 onderwijzers.						

KLEIN ROOKWOOD.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

„Dus is de tijd u lang gevallen,” zeide Emilie, toen zij de schade, die aan haar boek was aangebragt, zooveel mogelijk hersteld had.

„O, zeer lang,” zeide Ida.

„Maar gij hadt toch boeken om te lezen en dat boezelaarte om af te maken, dat gij dezen morgen zoo gaarne wildet naaijen, en dan nog plaatjes in orde te brengen voor een kinder-prentenboekje. Gij zeidet mij, dat gij er een meê naar huis wildet nemen, om tot model te dienen, opdat jufvrouw Marigold er eenige zou kunnen maken voor de kinderen in het dorp,” zeide Emilie.

„Ik heb aan dat alles niet eens gedacht,” zeide Ida, „ik kan al die dingen t’huis ook wel doen; gij waart het die ik miste, ik praat zoo gaarne met u.”

„Maar wij kunnen niet altijd hebben wat wij wenschen,” zeide Emilie ernstig. „Ik verliet u, om iemand op te zoeken, die mij veel meer noodig had dan gij, en nu ben ik dan terug, waarover zullen wij nu praten?”

„Gij weet altijd iets om over te praten,” zeide Ida.

„Dat hangt van mijn gezelschap af,” zeide Emilie lagchend, „maar laat mij u eens vragen: hebt gij zoo weinig hulpmiddelen om u te vermaken of bezig te houden, dat gij, zelfs niet voor een paar uren, alleen gelaten moogt worden?”

„Ida prevelde zoo iets van niet gaarne Emilie’s gezelschap te willen missen.

„Ik ben toch maar eene vriendin van zeer weinige dagen. Ik zelve werd weggezonden van vrienden, die gedurende mijn gansche leven met mij waren, een waarlijk zeer liefhebbend gezin, en werd hier alleen gelaten, en toch kon ik gelukkig zija,” zeide Emilie.

„Ja, maar gij ook!”

„Ik, wel wat ben ik, dat gij niet zoudt kunnen zija, ik draag een anderen naam, maar heb dezelfde menschelijke natuur, dezelfde gebreken, dezelfde neigingen; ik heb denzelfden aanleg om mij gelukkig of ongelukkig te gevoelen, even als gij hebt.”

DE CHRISTELIJKE FAMILIEKRING, VI.

„Ja, maar hoe zeer verschilt gij van mij,” zeide Ida met groote opregtheid.

„Denkt gij dat ik beter of slechter ben?” vroeg Emilie.

„O, Emilie! hoe kunt gij dat vragen!” riep Ida uit.

„En bijgevolg wenscht gij op mij te gelijken?” zeide Emilie vrolijk glimlagchende.

„Ik wenschte dat ik zoo was als gij!” zeide Ida met een zucht.

„Herinner u dan waarvoor ik u waarschuwde, „de ziel van den luiaard begeert, maar verkrijgt niets;” gij moogt geen luiaard zija, ga moedig voort, volg mij na, totdat gij meent te zija gelijk ik ben, en ga dan nog maar immer voort, en neem iemand anders tot uw voorbeeld.”

„Ik zal nooit zoo iemand vinden, denk ik; ik zag nooit iets, dat geleck op uw geduld met betrekking tot deze bloemen,” zeide Ida.

„Ik denk het nog wel,” zeide Emilie lagchend, „indien gij uwe oogen maar open houdt; maar in ernst, lieve! laat mij u vermanen om die zelfzucht te bestrijden, die zooveel magt over u heeft. Kom te voorschijn van achter die hooge muren, die u steeds omgeven hebben; indien gij waarlijk begeert als een van Gods beminde kinderen te leven, moet gij de werken der duisternis van u afschudden en de wapenrusting des lichts aangorden.”

„Werken der duisternis?” zeide Ida.

„Ja, lieve, zelfzucht, afgoderij omtrent het eigen ik is een zeer duister werk en leidt tot vele anderen. Het zelfzuchtige hart offert anderen, zonder eenig leedwezen, op aan zijne eigene belangen of lui- men; dat is niet gelijk aan het hart des Christens; de liefde zoekt zichzelf niet; gij weet dat ik u gevraagd heb, gedurig het dertiende hoofdstuk uit den eersten brief aan de Corinthiërs te lezen,” zeide Emilie. „Maar ik kan al die dingen toch niet te gelijk doen,” zeide Ida op een enigzins wrevelen toon.

„Neen, maar de eerste sport van de ladder moet toch betreden worden, eer wij de hoogste zullen kunnen bereiken,” zeide Emilie.

Ida echter was klaarblijkelijk wat uit haar humeur, en dewijl zij in de drie dagen, die zij buiten geweest was, veel inschikkelijkheid en eenige zelfopoffering had betoond, was het niet te verwonderen dat zich weer iets van hare gewone lusteloosheid vertoonde, na de teleurstelling die zij geleden had, door het gemis van hetgeen thans haar grootste genoegen was, het gezelschap van hare nieuwe vriendin.

Emilie gevoelde dit, en zonder het gesprek langer voort te zetten hielp zij haar om de plaatjes voor het prentenboekje uit te zoeken.

„Welke plaats is dit?” vroeg Ida, op een oostersch landschapje wijzende.

„Het is Kharpoot, aan den Eufraat,” zeide Emilie, „eene tegenwoordig zeer belangrijke plaats met betrekking tot het zendingwerk.”

„Wat doen zij daar dan?” vroeg Ida.

„Wel, hetgeen altijd gedaan wordt, of ten minste in de zending-posten moest gedaan worden: zij prediken de vrije en volledige zaligheid door het Evangelie.”

„Zoudt gij gaarne een zendingeling zijn, Emilie? gij zoudt een zeer goede zijn, dunkt mij!” zeide Ida.

„Wij zijn alle zendingelingen, lieve!” zeide Emilie; „wij worden allen uitgezonden met eene boodschap om over te brengen en een werk om te verrigten; de christelijke kerk bestaat geheel uit zendingelingen.”

„Maar Emilie, zou ik bij voorbeeld dan ook een zendingeling zijn!” zeide Ida zeer verwonderd.

„Ja, lieve,” antwoordde Emilie bedaard, „gij kunt uw werk nog wel niet gedaan hebben, noch uwe boodschap overgebracht, niettemin is het u toch toevertrouwd geworden, en wanneer onze gezegende Heer, het Hoofd der kerk wederkomt, zal Hij aan u en aan mij benevens aan al de overige leden zijner gemeente vragen: „Hebt gij mijn werk volbragt? hebt gij mijnen naam voor de menschen beleden?”

„Lieve Emilie!... maar tot wie zou ik kunnen spreken,” zeide Ida, als verschrikt over die groote verantwoordelijkheid. „Gij, dat kan ik begrijpen, gij zijt eene soort van zendingeling; bij voorbeeld gij hebt mij reeds onderwezen, gij bezoekt de armen, en ik weet zeker dat gij reeds met velen gesproken en hun goed gedaan hebt, want gij weet hoe gij dit moet aanleggen; maar ik, wat kan ik zeggen of doen?”

„Bedroef u niet zoo, lieve,” zeide Emilie, ziende dat er tranen te voorschijn kwamen, „onze goede Meester verwacht nooit meer van zijne dienstknechten dan zij in staat zijn te doen. Als gij opwast in de kennis van Hem en toeneemt in liefde tot Hem, zult gij zien dat gij overvloed van werk krijgt, en ook werk dat gij doen kunt.”

„Ik wenschte! — o, dat ik maar iederen dag onderwezen mogt worden,” zeide Ida, steeds diep bewogen.

„En gij zult onderwezen worden, ieder uur zelfs, indien gij maar ieder uur uw hart verheft om het onderrigt te ontvangen,” zeide Emilie.

„Ach ja,” zeide Ida, „ik weet wat gij meent, maar als ik slechts eene vriendin had gelijk gij, die tot mij zeide: doe dit of doe dat, o voorzeker ik zou het doen, ja ik zou alles willen doen!”

„En hoe zoudt gij denken dat ik dan wijsheid zou kunnen verkrijgen om u te besturen?” vroeg Emilie, „ik of wie dan ook?”

„O, gij zoudt er om bidden, ja er veel, zeer veel om bidden,” zeide Ida, die het antwoord van hare vriendin reeds begon te gissen.

„Ik zou op de belofte steunen: „bid en u zal gegeven worden,” ik zou bidden en dus ook ontvangen, geloof gij dat?”

„Ja, ik geloof dat,” zeide Ida.

„En geldt diezelfde regel niet voor u?” vroeg Emilie; „is er iets meer in mij dan in iemand anders, waarom de Heilige Geest mij eerder met een vriendelijk antwoord zou willen zegenen dan u, indien gij maar geheel het woord van Jezus gelooft!” Ida zweeg, en Emilie vervolgde: „Daar is één Vriend, lieve Ida, die u veel meer liefheeft dan iemand op aarde doen kan. Draag Hem iederen morgen al uwe behoeften op; vraag Hem hoe gij Hem kunt dienen en zijnen heiligen naam eeren, vraag Hem om een geopend oog ten einde uw werk te kunnen zien, en een hart waarmede gij het kunt volbrengen, en gij zult eene gelukkige zendingeling zijn.”

Niemand kan gezegd worden aan het zendingwerk begonnen te zijn, die niet bekeerd is,” zeide Ida na eenig stilzwijgen.

„Zij kunnen geen zendingwerk volbrengen, wegens deszelfs verantwoordelijkheid,” zeide Emilie; „maar herinner u, dat zij niet kunnen, omdat zij niet willen.”

„Maar kinderen, Emilie, zeer kleine kinderen kunnen die dan ook zendingelingen zijn?” zeide Ida.

„Geef mij uwe medaillon eens,” zeide Emilie, en zij ontving eene medaillon met diamanten omzet, die het haar van hare ouders bevatte. „Deze diamanten, die het haar insluiten, zijn zeer klein, en die aan de buitenzijde zijn veel grooter, en toch zijn het alle diamanten.”

„Ja,” zeide Ida, „ik zie wat gij meent.”

„Waar Christus zich eenen weg in het hart gebaand heeft, daar moet Hij schitteren,” zeide Emilie; „maar ik vrees dat zulke kleine diamanten al zeer zeldzaam zijn.”

„Ik wenschte wel dat ik vroeger bekeerd ware,” zeide Ida. „Hoeveel

jaren heb ik verloren; ik zou in dien tijd zooveel gedaan en geleerd kunnen hebben.”

„Al de tijd is verloren, die niet aan God is toegewijd geworden,” zeide Emilie; „maar het is toch reeds zulk eene groote genade om geroepen te worden, dat het berouw over het verledene zich oplost in dankbaarheid voor het tegenwoordige. Daar zijn velen geroepen die jonger waren dan gij, maar ook velen eerst veel ouder.”

„Mijn nichtje Rosa was nog maar zeer jong,” zeide Ida nadenkend; „en gij Emilie, sedert wanneer zijt gij bekeerd?”

„Dat zou ik u nauwelijks kunnen zeggen Ida; het licht is zoo van lieverlede tot mij gekomen. Ik had het voorregt van eene zeer godsdienstige opvoeding te genieten, en dacht dat ik den Heer al liefhad, langen tijd voordat dit in waarheid het geval was. Hij leidt zijne kinderen langs zeer verschillende wegen; sedert ik Hem nader heb leeren kennen, ben ik er ook meer zeker van, dat er voor de onbekeerden aan geen geluk te denken is.”

„En toch jufvrouw Marigold,” zeide Ida.

„Wij moeten niet over bijzondere personen spreken” zeide Emilie; „maar herinneren wij ons eene stellige waarheid, dat ofschoon er onder de jeugdigen eene groote menigte genietingen en uitspanningen zijn, en onder de meer bejaarden vele gemakken en veel pracht, zoo is er toch geen geluk, dat ten minste dien naam verdient, dan in de dienst van God.”

Het was zaterdagavond, Emilie had een bezoek van mevrouw Valentine gewacht, dewijl zij niet kon veronderstellen, dat deze hare lieveling zoo lang alleen zou kunnen laten; doch er kwam niemand. Zij schreef dit aan den invloed van den heer Valentine toe, van wiens doorzigt zij grooter gedachte had, dan van dat zijner echtgenoot. De zondag ging zeer rustig voorbij. Ida was onuitputtelijk in vragen betreffende de openbare eeredienst en de preek, dewijl die zaken nu eene betekenis voor haar gekregen hadden, die zij te voren nimmer bezaten.

Emilie had Louise na de namiddagdienst staande gehouden, en van haar vernomen, dat Marcus een ernstigen aanval van koorts gehad had, maar nu veel beter was; zij schreide bitterlijk toen zij van hem sprak. „Gij zult hem nog wel eens wat komen voorlezen, niet waar jufvrouw?” zeide zij, hetgeen Emilie gaarne beloofde.

„Dat meisje scheen zeer bedroefd,” zeide Ida, toen zij huiswaarts keerden, nadat Louise haar verlaten had.

„Arm kind, zij heeft er ook wel reden toe, ik heb medelijden met haar. Ik ken geene grootere beproeving dan de hare, behalve eene die zonder hoop is,” antwoordde Emilie.

„Wat heeft zij dan?” vroeg Ida, met eenige belangstelling, ziende dat Emilie zoo heel ernstig was.

„Haar geheele leven lang heeft haar vader haar te veel toegegeven, en zij heeft zijne goedheid en liefde met koude zelfzuchtige ondankbaarheid beantwoord, en nu hij misschien aan deze ziekte zal sterven, begint zij in te zien wat zijn verlies voor haar zijn zou,” zeide Emilie. Ida zag er ontstemd uit en bleef stilzwijgen. „Het zou mij verheugen als ik wist dat zij berouw heeft over hare mislagen; maar dit kan ik niet beoordeelen, hoewel hare droefheid zeer oprecht scheen te zijn, toen zij bij hem terugkeerde.” Emilie gaf nu aan Ida een kort verslag der geschiedenis van Marcus. Ida was zeer stil op den terugweg, terwijl Emilie nog eens terugkwam op den zegen die altijd op kinderlijke liefde rust, en den vloek die over ondankbare kinderen wordt uitgesproken.

„Emilie, dacht gij aan mij, toen gij dezen avond van ondankbare kinderen sprak?” vroeg Ida, toen zij 's avonds van elkander afscheid namen.

„Ik vind u juist niet ondankbaar, meer zorgeloos, onverschillig en als ingeslapen bij uwe verpligting,” zeide Emilie.

„Maar ik heb papa en mama toch lief, inderdaad, dat is de waarheid.”

„Wat is dat verwonderlijk,” zeide Emilie, glimlachend.

„Gij schijnt te denken dat het niet zoo is,” zeide Ida.

„Ik zou u voorzeker geene zelfverloochenende dochter noemen, gelijk ons de beschrijving van zulke meisjes in boeken gegeven wordt; maar ik geloof wel, dat uw vader en uwe moeder zelfopofferende ouders mogen genoemd worden, want zij vergeten zichzelf in u.”

„Wat moet ik dan doen, hetgeen ik nu nalaat?” vroeg Ida mistroostig.

„Wel, indien gij uzelve in hen kondet verliezen, zoudt gij dit doel kunnen bereiken,” zeide Emilie.

„Gij denkt dat ik zeer zelfzuchtig ben, dat weet ik,” zeide Ida.

„Ja, dat doe ik ook, en dat zoudt gij ook gelooven als gij er over nadacht.”

„Papa en mama zeiden mij nooit, dat ik zelfzuchtig was, noch dat ik mijne pligten verzuimde,” zeide Ida. „Ik weet wel dat ik niet ben wat ik wezen moest, noch wat ik zou wenschen te zijn; maar waarlijk...”

„Veronderstel, lieve, dat uw vader even als de arme Marcus zeer nabij het einde zijns levens was, en gij wist dat gij hem spoedig zoudt verliezen.” Ida's oogen vulden zich met tranen. „Dan kon het zijn dat gij zoudt denken: o! indien ik mijn lieven vader maar behouden mogt, zou ik hem niet meer met mijne eidelooze klagten vermoeijen, ik zou trachten hem door een opgeruimd gelaat op te vrolijken, ik zou hem bewijzen hoe dankbaar ik ben voor zijne groote teederheid, ik zou trachten hem van alle bezorgdheid omtrent mij te bevrijden, ik zou een zonneshijntje op zijn pad willen zijn, en ik zou voortdurend mijn hart voor God uitstorten, opdat hij gezegend mogt worden.”

„Lieve Emilie, wat zijt gij toch vriendelijk,” zeide Ida, terwijl zij hare tranen niet kon bedwingen. „Ik ben zeer zelfzuchtig en ondankbaar jegens beiden geweest. Arme, lieve papa! hij was altijd zoo goed voor mij, o, ik kan de gedachte niet verdragen, dat ook hij ziek zou kunnen worden.”

„Neen, schrei nu maar niet bij het kleine treurspel, dat ik opvoerde om u te toonen wat gij zijn moest, en wat ik verzekerd ben dat gij ook zoudt kunnen zijn. Alles wat gij te doen hebt is, om het verledene aan God te openbaren, en Hem te smeeken, u in de toekomst te leeren hoe gij voor zijn aangezicht zult kunnen wandelen in heilige en kinderlijke gehoorzaamheid; kortom om dat gedeelte van uw zending-werk te leeren.”

„O Emilie, hoe kan ik gelooven bekeerd te zijn? ik zie niets dan gebreken, bij voortdoring steeds meer en erger gebreken.”

„Ik ken geen zekerder bewijs voor uwe bekeering, lieve! dan juist dit; hij die in de waarheid is komt tot het licht. Gij haat het licht niet, dat u uwe gebreken aantoon, maar wel de gebreken zelve.”

„Ja, ik geloof dat ik mijzelve haat,” zeide Ida.

„Gij kunt niet beter doen. Het oude ik, waarin niets goeds woont, heeft u lang genoeg overheerscht en gevangen gehouden, maar de muren zijn nu eindelijk omvergeworpen.”

Emilie, gelijk zij altijd deed, wanneer zij bejaarden of jeugdigen onderwees, bewees de waarheid harer woorden door aanhalingen uit de Heilige Schrift. Zij wees Ida de dringende geboden en vermaningen aan, die in de Zendbrieven vervat zijn, en sprak met nadruk over de zekerheid, dat zij ondersteund zou worden in hare pogingen om er aan te gehoorzamen; waarna zij de treffende geschiedenis van Ruth de Moabitische voorlas. Zij waren nog druk in gesprek toen Maria Pool binnenkwam en met een ernstig gelaat zeide, dat zij jufvrouw Vernon wel even wilde spreken. Emilie verliet de kamer met haar en bleef eenige minuten weg. Toen zij terugkwam zeide zij zeer kalm: „Ida, lieve, ik heb een briefje van uwe mama gehad, zij heeft mij doen weten dat uw papa zijn voet bezedd heeft, terwijl hij over eene losse plank struikelde. Hij zou morgen met haar hier gekomen zijn om u af te halen, maar de dokter zegt dat hij zich stil moet houden; daarom denken zij, dat gij liever nog niet naar huis zult willen terugkeeren, vooral dewijl jufvrouw Marigold nog altijd afwezig is, en uwe mama verplicht is voortdurend bij papa in de kamer te blijven; zij hebben mij gevraagd, u nog wat langer hier te houden.”

Ida verschrikte door het eerste bericht; de gedachte om nog langer te blijven was zeer aanlokkelijk, maar zij zag nu haren weg voor zich liggen. „Het zal mij zoo erg spijten u te moeten verlaten,” zeide zij zeer droevig. „Maar ik wil toch naar huis gaan en trachten mama te helpen en papa wat afleiding te bezorgen! arme papa! — hij was zoo gewoon mij afleiding te verschaffen, hij las mij zoo dikwijls voor als ik ziek was. Ik moet gaan, Emilie, ja ik moet,” zeide zij zeer ernstig.

„Ja, lieve, ten minste indien gij daar niet in den weg zijt, indien gij u goed houdt, en wel genoeg zijt, dan denk ik ook dat gij gaan moet,” zeide Emilie.

„Ik ben de geheele week zeer wel geweest,” zeide Ida.

„Ja, dat zijt gij ook, omdat uw geest bezig was en uw hart belang stelde in uw werk. En indien gij t'huis ook zoo zijt, dan twijfel ik er niet aan, ofschoon gij nog wel altijd zwak zijt, dat Gods zegen u daar vergezellen zal; en als uw papa spoedig mogt herstellen, vraag dan aan hem en aan uwe moeder, om bij mij en mevrouw Pelham met de kinderen aan de zeekust te mogen vertoeven, dat zal u zeker heel veel goed doen.”

Ida was verrukt; zij schreef aan hare moeder en gaf het briefje met den bode, die de tijding gebragt had mede, zeggende dat zij zeer wel was en sterk genoeg om haren vader te helpen oppassen, en vroeg of men den volgenden morgen bij tijds om haar zenden wilde.

Emilie voegde er eenige regelen bij, waarin zij hare vrees te kennen gaf, dat misschien de ongerustheid, die zij in de afwezigheid van hare ouders zou gevoelen, den gunstigen invloed van haar verblijf buiten zou kunnen verminderen, en dat zij daarom ook aanraade haar te laten halen.

Groot was het genoegen en de verwondering der ouders, toen zij het antwoord op hunnen brief ontvingen; nog grooter echter toen zij hun kind den volgenden morgen terugzagen met opgewektheid in hare blikken, een bloesje op de wangen en een vriendelijken glimlach om haar mond, die de plaats ingenomen had van hare gewone uitdrukking van verveling en ontevredenheid.

„DAAR IS GEEN GOD.”

Eene stoomboot voer de Mississipi in Noord-Amerika af. Het dek was vol passagiers. Het gesprek was vrij levendig en algemeen, en liep over de gewone onderwerpen: het weer, de dure tijd, de oorlog en de vrede.

Een enkel heer slechts uit het gezelschap, wiens eenvoudig zwarte kleeding den leeraar verried, had weinig deel aan het gesprek genomen, maar meestal gelezen of zijn oog op de liefelijke oevers laten rusten. Op eens zeide een van die tot hiertoe het meest zijn mond geroerd had, met een schuinen blik op den predikant: „Nu, geëerde reisgenooten, zal ik u eene preek houden, en u bewijzen, dat er geen God is.” Allen drongen zich met haast om hem heen en hij begon met spitsvindige redeneringen te betogen dat de wereld door natuurwetten geregeerd wordt, maar dat de lotgevallen der menschen aan het toeval zijn overgelaten.

Maar wie deze wereld geschapen en haar wetten gegeven had, daarvan sprak hij wijselijk niets. Toen hij geëindigd had, wendde hij zich tot den predikant, en zei: „Nu, mijnheer! spreek mij maar tegen, als gij kunt.”

Aller oogen rigtten zich naar den leeraar, die opletterend en bedaard alles aangehoord had. Deze stond nu op, liep naar den spreker toe en zeide: „Ik heb reeds vroeger van u gelezen.”

„Van mij?” hernam deze verwonderd.

„Ja,” zeide de leeraar, „in mijn verafgelegen vaderland, aan de overzijde des oceans, in het schoone Duitschland, heeft elk kind het boek in de hand, waarin van u gesproken wordt.”

Op het hoogste verwonderd en geveid, vroeg de spreker wat dat voor een merkwaardig boek was.

„Ik heb het bij mij,” antwoordde de leeraar, tastte in den zak, haalde er den Bijbel uit, sloeg den 14^{en} psalm op en las: „De dwaas zegt in zijn hart: er is geen God.”

Als van den donder getroffen stond de onbeschaamde spotter daar, veroordeeld door Gods woord. Beschaamd sloop hij weg uit het midden van hen die eerst naar hem geluisterd hadden, maar hem nu met verachting den rug toekeerden.

Hebr. 4:12. Want het woord Gods is levend en krachtig, en scherp-snijdender dan eenig tweesnijdend zwaard, en gaat door tot de verdeling der ziel, en des geestes, en der zamenvoegselen, en des mergs, en is een oordeeler der gedachten en der overleggingen des harten.

T. M. L.

HOEKSTEENEN.

De wensch van den Hebreër was: „dat onze dochteren hoeksteenen mogten worden, gepolijst enz.”

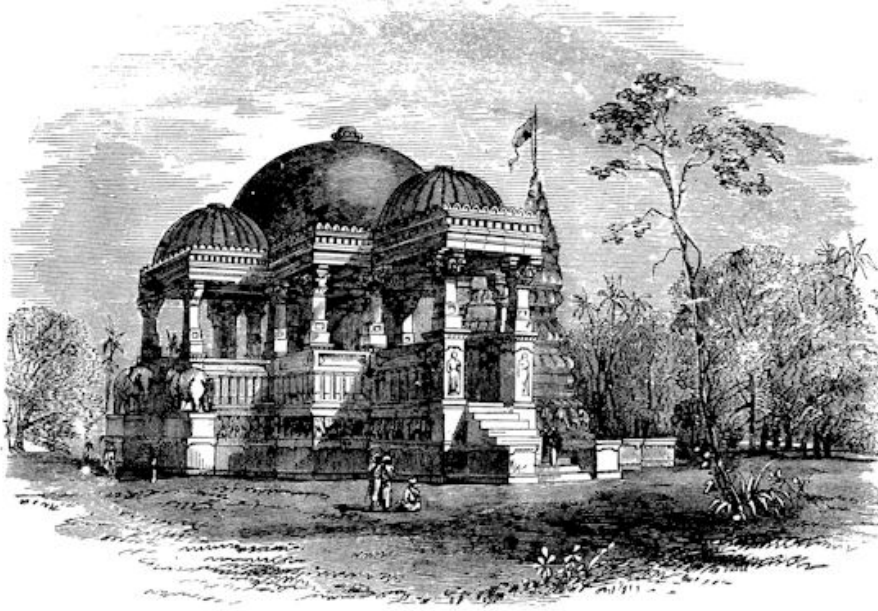
De hoeksteen van de samenleving is ons tehuis. De hoeksteen van het tehuis, de moeder.

Verneder de moeders en gij vernietigt den staat.

Heb de moeders aan uwe zijde en vrees dan niets. Napoleon wist dit, toen hij zeide: „Geef mij de moeders en ik doe met Frankrijk wat ik wil.”

De man mag boven de vrouw staan in beschaving; in de samenleving niet.

Maak van de vrouw eene speelpop in plaats van eene levensgezellin in den hooger zinn des woords, maar maak dan verder geene aanspraak op sijne en ware beschaving voor u en uwe kinderen.

DE HEIDENSCHÉ TEMPEL VAN HULWUD.

Deze prachtige tempel staat in de provincie Gudsjerat in het westen van Voor-Indië. Hij is op groote kosten opgerigt en geeft een denkbeeld van de schatten die er besteed worden om de afgoderij te ondersteunen. Groote menigten van Heidenen vergaderen hier om de afgoden te aanbidden. De provincie waarin deze kostbare tempel gevonden wordt vormt een schiereiland en strekt zich uit over eene lengte van meer dan honderd uren gaans en eene breedte van zeventig. Hare bevolking klimt tot acht millioen en verdeelt zich in verscheidene stammen en kasten. De Parsies of vuuraanbidders zijn er zeer talrijk. De Jain-sekte bezit er vele tempels van marmere en met kostbare metalen versierd. Verblijden wij ons dat door den arbeid van kloeke evangelieboden menigeen aldaar zich thans alleen buigt voor den eenig waren God en zijne zaligheid enkel zoekt bij hem wiens naam de eenige is die onder den hemel den menschen gegeven is, door welken wij moeten zalig worden.

T. M. L.

KLEIN ROOKWOOD.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Toen Ida haren vader zag, die zeer veel pijn geleden had, en dien ten gevolge vrij ongesteld was, was zij zeer bedroefd; zij dacht aan Louise Bury, en beefde bij de gedachte aan hetgeen zij gevoelen zou, als zij hem eens moest verliezen. En nu, terwijl zij trachtte zichzelf te vergeten, bestond er meer dan ooit oorzaak om aan haar te denken.

Jufvrouw Marigold, die ook sedert kort was teruggekeerd, was verwonderd over de verandering, die met haar had plaats gegrepen; en ook zij zelve, die gedurende eenigen tijd in een huis van droefheid vertoefd had, was veel beter gestemd dan te voren. Zij was zeer bereid om met Ida te lezen en naar de aantekeningen van jufvrouw Vernon omtrent het gelezene te luisteren, in één woord, om deel te nemen in de verandering, die met hare jonge vriendin had plaats gehad. Zij sprak niet meer tot mevrouw Valentine over hare vrees, dat hare dochter vroom zou worden, en dus op die wijze langzamerhand moest wegwijken. Zij zag duidelijk, dat, ofschoon zij tienmaal werkzamer, beminnelijker en zelfopofferend was, en oneindig minder aan eigen gemak of genoeg dacht, hare gezondheid niettegenstaande dit alles bepaald vooruitging; dat zij kon nederzitten zonder ledig te zijn, spreken zonder zuchten of klagen en wandelen zonder in onmacht te vallen. Het vooruitzicht van Emilie aan de zeekust weder te zien, hielp Ida zeer in hare krachtige pogingen; maar het gelukkige gevoel, dat zij door hare eigene verbetering ondervond, moedigde haar steeds op nieuw aan. Zij had echter, even

DE CHRISTELIJKE FAMILIEKRING, V

als iedereen die een nieuw leven aanvangt, met zeer veel te strijden. De loftuitingen harer moeder maakten het haar lastig en hinderden haar zeer; zij dacht dikwijls aan het gevaar, waarin zij zich bevond om trotsch te worden en zichzelf te bedriegen; maar zij streed onvermoed, steeds denkende aan den eenigen Vriend voor hare dagelijkse bezwaren, en terwijl het geestelijk leven krachtiger werd, waren hare overwinningen over eigen ik en zonde ook niet gering. De heer Valentine was niet het minst getroffen over hare verandering; haar gedrag omtrent hem was zoo geheel veranderd, niet grillig, maar voortdurend vol liefde; zij nam de bewijzen zijner genegenheid niet aan als iets, dat men haar verschuldigd was, maar met opregte dankbaarheid. Hij sloeg haar opmerkzaam gade, en bemerkte dat zij zeer dikwijls in den bijbel las en er ernstig over nadacht. Langzamerhand begon hij haar in de stilte zijner ziekekamer te ondervragen, en ontdekte de oorzaak harer verandering. Langen tijd was zijn hart omtrent haar onrustig geweest, nu was het tot rust gekomen; God had genadiglijk zijne nalatigheid als vader vergeven, en had nu zelf, door de hand eener vreemde, aan zijn kind gedaan wat hij had moeten doen. Evenwel het was geschied, en gedurende zijne uren van smart was hij in staat de liefde te doorzien, die haar het pad des levens had aangewezen. Weldra begon hij zelf met Ida te lezen, haar besturende, zoo als hij dacht dat Emilie zou gedaan hebben, en, terwijl hij dit deed, werd hij zelf niet in minder mate onderwezen. Hoe gelukkig was hij! en hoe gelukkig was Ida! Hoe groot was de verandering in dat huis! Mevrouw Valentine en jufvrouw Marigold spraken er dikwijls zamen over, en begonnen in te zien dat de godsdienst toch eigenlijk niet zoo heel somber was.

Maar wij moeten naar Klein Rookwood terugkeeren. Den dag, na dien waarop Ida hen verlaten had, kwam er eene oproeping voor Emilie, om zich bij hare vrienden aan de zeekust te vervoegen. Zij haastte zich om Marcus nog eens vaarwel te gaan zeggen; zij vond hem beter, zoo als hij dacht; Louise was zulk eene goede oppasser, dat hij zijne pijnen niet half zoo veel meer voelde; „daarenboven, jufvrouw, ik heb nu innerlijken vrede verkregen, ik weet het, mijne zonden zijn vergeven, mijn vader heeft mij het kleed en den ring gegeven, en het gemeste kalf is voor mij geslagt. Dat alles heeft Hij inderdaad gedaan! en wat zal ik nu voor Hem doen?”

„Dat zal Hij u ook zonder twijfel wel aantoonen,” zeide Emilie; en later hoorde zij, dat de oude man een zijner zoons in huis genomen had, een varensgezel, wiens gezondheid hem niet meer toeliet langer op zee te varen, en dat langzamerhand de eenzame hut van den strengen grootvader, die tot hiertoe gesloten geweest was, nu een toevlugtsoord geworden was voor al zijne afwezige kinderen en hunne huisgezinnen, die huisvesting of ondersteuning noodig hadden.

„Wel wat overkomt Marcus Bury,” zeide een der dorpelingen tot een anderen, „daar heeft hij nu drie kinderen van Jan in huis genomen, die hem zoozeer bedroefd heeft, door zoo jong te trouwen.”

„Ja, Marcus is zeer veranderd; hij zegt, dat hij ter elfder ure uit de duisternis tot het licht gebragt is, en dat hij nu geen tijd meer mag verspillen,” was het antwoord.

„Ik zal u nooit weer terugzien, jufvrouw,” zeide jufvrouw Moule, toen Emilie bij haar kwam, om ook haar goeden dag te zeggen, „niet voordat wij elkander in het heerlijke huis daarboven zullen wedervinden.”

„Het nieuwe Jeruzalem is onze stad, moge God ons beiden geven, om in heiligheid en vrede daarheen te wandelen!”

Maria Pool en haar man waren zeer bedroefd over het gemis van hunne jeugdige gast; zij was voor hen eene vreugde en eene aanwinst geweest. Toen Emilie op het rijtuig wachtte, dat haar weg zou brengen, dacht zij met dankbaarheid aan de genade en zegeningen, die haar verblijf op Klein Rookwood vergezeld hadden. De gezondheid van den heer Valentine scheen den invloed der zeelucht tot herstelling noodig te hebben, en het was met overgrootte vreugde, dat Ida aan Emilie schreef, om haar te verzoeken naar een geschikt huis voor hare ouders te willen uitzien, zooveel mogelijk in de nabijheid van dat, waarin mevrouw Pelham woonde.

De ontmoeting der beide vriendinnen was zeer hartelijk; Emilie was verrukt over het gelukkige uitzigt van Ida, en dankbaar over het getuigenis, dat de ouders omtrent de verandering in haar gedrag aflegden. Jufvrouw Marigold, ofschoon gevoelig voor de verbetering, die met haar had plaats gehad, was toch nog niet zoo geheel voldaan; het somtijds terugkeeren van Ida's gebreken en de vermanende toon, die deze dikwijls tegen haar aansloeg, maakten haar vrij wat minder levendig in haar lof dan den heer en mevrouw Valentine. Inderdaad zij besloot, om, wanneer zij Emilie eens alleen te spreken kon krijgen, haar hierop opmerkzaam te maken en haar te verzoeken, dewijl Ida geene enkele raadgeving van haar meer wilde aannemen, deze aan te manen, wat minder aan hare eigene voortreffelijkheid te denken dan zij nu scheen te doen. De zeekust is eene zeer geschikte plaats om eens een vertrouwelijk praafje te houden, en terwijl Ida haren vader tusschen de duinen voorlas, nam jufvrouw Marigold Emilie's doek op en verzocht haar, mevrouw Valentine bij mevrouw Pelham en de kinderen te laten, en met haar naar de klippen te wandelen, dewijl zij haar iets te zeggen had. Ofschoon het Emilie speet haren post bij de kinderen te verlaten, zoo gaf zij toe, niet wetende wat jufvrouw Marigold haar te zeggen kon hebben.

„Hm, hm,” aldus begon zij, „ik ben er zeker van, lieve jufvrouw Vernon, dat wij allen u zeer verplicht moeten zijn voor alles wat gij voor de arme Ida gedaan hebt; zij is inderdaad zeer in haar voordeel veranderd, zij is veel godsdienstiger, betracht beter hare pligten, en denkt veel minder om zichzelf;” hier zweeg zij.

„Indien zij godsdienstiger is, zoo moet zij noodwendig hare pligten beter betrachten en minder zelfzuchtig zijn,” zeide Emilie.

„Ja, juist; maar denkt gij niet dat men soms al die zaken overdrijft? dat men te — te —”

„Al te goed zijne pligten betracht, en te weinig zelfzuchtig wordt?” vroeg Emilie lagchend.

„Nee, nee, ik weet wel dat men niet te veel wezenlijke goedheid kan bezitten; maar — ik kan het zoo niet beschrijven, jufvrouw Vernon; alleen dit, als zij maar wat nederiger ware, zou het mij niet kunnen schelen al ware zij ook nog zoo godsdienstig,” zeide jufvrouw Marigold, die voortging met al hare klagten aan Emilie te openbaren, haar verzekerende dat zij hiermede geene andere bedoeling had dan het welzijn der familie, en voegde er bij: „Daar hadt gij nu mijne lieve zuster, o! het is onmogelijk godsdienstiger te zijn dan zij was; zeer verschillend van mij, of van iemand anders, dat verzeker ik u. Zij kende geheele hoofdstukken uit den bijbel van buiten, en toen zij nog wel was, besteedde zij al haren tijd met weldoen, en zij stierf zoo gelukkig; het was verwonderlijk om haar reeds van te voren over den dood te hooren spreken, want hoe godsdienstig men ook zijn moge, het is toch iets zeer aangrijpends, jufvrouw Vernon;” zij zeide dit met eene huijvering, die de herinnering aan den dood harer zuster bij haar scheen op te wekken.

„De prikkel des doods is de zonde!” zeide Emilie zacht, „indien zij Christus lief had, zoo sloot die liefde alle vrees buiten.”

„O ja! ik geloof dat het dit was; maar ik wilde u zeggen,” vervolgde jufvrouw Marigold, „dat ofschoon zij zoo bijzonder goed was, zij toch zoo nederig was als een klein kind; gij zoudt het bijna niet kunnen gelooven, maar zij dacht dat wij allen even goed waren als zij.”

„Ik zou denken dat zij in het geheel niet met zichzelf ingenomen geweest was, en dat zij haar gansche hart aan haren Zaligmaker had overgegeven,” zeide Emilie.

„Ja inderdaad, het behoorde Hem geheel toe.”

„Wel dan kon zij ook niet nalaten nederig te zijn; hoe meer Christus in het hart leeft, des te meer nederigheid woont er ook in.”

„O, zeker, wel ik wenschte dat Ida —”

„Gij wenschet dat zij Christus meer in het hart had?”

„Ja, ik veronderstel dat het dit is; ik geloof dat indien gij er eens met haar over spreken wildet, zij hare fout zou leeren inzien.”

„Lieve jufvrouw Marigold,” zeide Emilie, „wanneer Ida de opvoeding en het onderrigt zal genoten hebben, die uwe zuster moet gehad hebben, dan vertrouw ik dat zij zal uitblinken zoowel in nederigheid als in iedere christelijke deugd; ik hoop dit zoowel voor haarzelve als ter eere van Hem, van wien alle genade ontspruit; maar zoo min als gij mannen of vrouwen op eenmaal hunne volwassenheid ziet bereiken, evenmin kunt gij verwachten dat een kind van God, dat nog zoo jong is in het hemelsche leven, op eens in al deze dingen zal opgewassen zijn. Zie deze kleine schelp, eens zal zij eene volkomene grootte en wasdom bereiken, en zeker, gij zult haar nu niet verbreken of verachten, dewijl zij zoo klein en broos is.”

Jufvrouw Marigold begreep de vergelijking, maar was evenmin overtuigd als tevreden gesteld, en toen zij weer bij het gezelschap terugkwamen, ofschoon Emilie voortdurend haar best gedaan had, om haar het onredelijke aan te toonen van eene zoo plotselinge volmaaktheid te begeeren, en getracht had een enkel woordje er bij te voegen ten opzichte der noodzakelijkheid van zelfonderzoek, om te weten of er geen hoogmoed verborgen was in hare klagt over Ida's gebrek aan nederigheid, zoo bleef zij toch teleurgesteld over den uitslag van het gesprek.

Ida had de twee zien wandelen, toen zij bij haar vaders stoel gezeten was, en zij benijdde jufvrouw Marigold niet weinig.

„Gij zijt vermoed, lieve!” zeide haar vader meer dan eens, als zij hare oogen van de bladzijde ophief om hunne terugkomst te bespieden.

„O neen, papa,” zeide zij; maar hij vond toch dat zij veel minder belang stelde in hem en in het boek dan zij gewoonlijk deed.

Toen zij terugkeerden, zeide zij zachtjes tot Emilie: „Ik hoop de volgende rustige wandeling eens met u alleen te mogen doen; het zou mij nog al iets waard geweest zijn u van morgen te kunnen vergezeld hebben, maar ik kon papa niet verlaten.”

„Een slechte wil, indien gij hem voor mij verlaten hadt,” zeide Emilie.

„O, gij weet dat ik altijd met hem kan praten,” zeide Ida.

Emilie verloor geene gelegenheid om te trachten hare jonge vriendin te ondersteunen; daarom lette zij nauwkeurig op haar gedrag omtrent hare ouders, en zag weldra eenige tevredenheid met zichzelf en eene soort van gevoel van meerderheid te voorschijn komen; en als jufvrouw Marigold dit even zoo goed als zij opmerkte, deed deze steeds een kort kuchje hooren, of glimlachte veelbeteekenend tegen haar.

Toen de heer Valentine Ida voorbedachtelijk met Emilie alleen gelaten had, want hij vond dit gezelschap zeer wenschelijk voor haar, niet alleen wegens het nut dat zij er uittrok, maar ook om het genoeg dat het haar verschaft, greep Emilie eene gelegenheid aan, om haar uit te noodigen een togtje te doen ten einde zeeplanten te zoeken, en zij waren al spoedig tusschen de rotsen en bevrijd van alle stoornis.

„O lieve Emilie!” zeide Ida, „wat heb ik naar eenen morgen als dezen verlangd! ik heb u zoo noodig om van u te leeren, hoe gij het van den beginne af hebt aangelegd om uw zendingwerk te volbrengen; ik kan u verzekeren dat ik somtijds niet weinig in verlegenheid ben, om te weten op welke wijze ik het werk zal moeten doen en de boodschap overbrengen, voor zoo verre mijne eigene onbekwaamheid er toe in staat is.”

„Laat ons hier wat gaan zitten,” zeide Emilie, „en ik zal u alles zeggen wat ik weet.” Zij zetten zich neder op een zandhoop, die door mosselen omgeven was. „Nu, zeg mij eens, vindt gij het in den beginne reeds zeer gemakkelijk? gij waart reeds bekeerd toen gij nog zeer jong waart; kunt gij u den tijd uwer verandering nog voorstellen?”

„Nee, ik had het geluk eene zeer vrome moeder te bezitten, en mijne eerste woorden en gedachten werden door haar en mijnen braven vader bestuurd. Ons huis was als eene gewijde woning en men ademde er als in eenen dampkring van vroomheid; toen zij gestorven waren en ik in het huis van mijnen voogd was overgebragt, ondervond ik daar hetzelfde.”

„Maar gij weet, Emilie, gij moet toch ook eens bekeerd geworden zijn; dat wilde ik laatst eens aan jufvrouw Marigold uitleggen, want het

moet toch een werk in onszelf zijn, en de godsdienst van anderen kan ons toch niet godsdienstig maken."

"Dat is zeer waar," zeide Emilie, bij zichzelf glimlagende als zij dacht aan de reden van het misnoegen van jufvrouw Marigold. "Ik moet van den dood in het leven zijn overgebracht; maar wanneer dit plaats had, kan ik u evenmin zeggen, als gij zoudt kunnen uitroepen: dit is het aanbreeken van den dag, dit is de eerste lichtstraal, wanneer gij de verwisseling van den nacht in den morgen gadeslaat."

"Maar sommige bekeeringen zijn toch plotseling," zeide Ida.

"De wind blaast waarheen hij wil, en wij zeggen er van: God werkt waar Hij wil, wij kunnen Hem geene wetten voorschrijven."

"Emilie, ik wenschte wel dat gij mij eene bijbelplaats kondet opgeven, waaraan ik weten kan of ik in de genade opwas," zeide Ida, nadat hare vriendin haar eenige bijzonderheden uit haar vroeger leven had medegedeeld.

"Ik wil u wel zeggen, waaraan ik mijzelf gaarne beproef," zeide Emilie, "het is met de vraag: ben ik nederiger geworden?"

Ida zag er nadenkend uit.

"Ik herinner mij," zeide Emilie, "dat ik eens dacht groote voordeelingen in het godsdienstige leven gemaakt te hebben; de heer Pelham bemerkte dat ik die gedachte koesterde, en toen de zondagschool voor het volgende vierendeeljaars geordend werd, gaf hij mij niets dan de kleintjes, die het A. B. C. nog moesten leeren; ik was zeer beledigd en ging morrende aan mijn werk. Hij zeide eenigen tijd later, dat er geen zoo gevaarlijke kanker als hoogmoed is, en om mij in staat te stellen mijn hart er van te bevrijden, had hij mijne klasse veranderd en eene jongere onderwijzeres boven mij gesteld; en hoewel ik daardoor toen zeer veel geleden heb, ben ik hem toch sedert dien tijd altijd zeer dankbaar voor die les geweest."

"Maar hoe kan ik weten, Emilie, of ik nederig ben? Papa kan toch zulke dingen niet met mij doen?"

"Dat is ook niet noodig, de weg zal daarom toch wel gevonden worden."

"Op welke wijze hadt gij uw gebrek aan nederigheid getoond?" vroeg Ida met belangstelling; want zij had inderdaad eene ernstige begeerte om meer te leeren.

"Dewijl ik eene veel hoogere gedachte van mijzelf koesterde dan ik had moeten doen, en, in een woord, door veel te veel aan mijzelf te denken."

"Maar hoe kan ik het laten om aan mijzelf te denken, dewijl men mij gezegd heeft, dat ik mijzelf naauwkeurig moet onderzoeken," zeide Ida vrij ontevreden.

"Laat mij u eenige opheldering geven van hetgeen ik zou willen antwoorden," zeide Emilie, en zij herinnerde haar de kleine voorbeelden van ijdelens hoogmoed en zelfverheffing, die zij in haar gedrag had opgemerkt.

Ida's oogen vulden zich met tranen. "O, Emilie!" riep zij uit, "ik dacht dat ik reeds zoo hard geworsteld had om vooruit te komen, en gij vindt nog zulke grove fouten in mij!"

"Ik heb u in de A. B. C. klasse gezet, lieve, juist zoo als de goede mijnheer Pelham met mij gedaan heeft," zeide Emilie lagchend; "zie maar niet zoo droevig, en denk maar niet dat de goede strijd des geloofs op eens wordt gestreden; gij zijt er slechts aan begonnen en moet tot aan het einde toe een strijder blijven."

"Ik zal aan vader en moeder mijn ongelijk bekennen, en aan jufvrouw Marigold ook," zeide Ida.

"Indien gij dat doet, zullen uwe ouders, die u met zooveel partijdigheid beoordeelen, u voorzeker weder voor uwe nederigheid prijzen. Neen, het beste dat gij doen kunt is, het aan God te bekennen en om zijn onderrigt te smeeken, dat zal u goed doen en geen nadeel, en uw veranderd gedrag zal strekken tot verheerlijking van zijnen naam."

"Ach, ware ik toch maar aan u gelijk!" zeide Ida zuchtende; "gij zijt zoo standvastig, niemand ziet hoogmoed of iets dergelijks in u."

"Spreek niet zoo in uwe onwetendheid, lieve! er is geen einde aan den strijd, noch voor de grooten, noch voor de kleinen, niet voordat de overwinning behaald is, en de kroon is uitgereikt; ik ben slechts een weinig ouder in het geestelijke leven, maar dat is ook alles; geloof gij niet, dat wanneer het zonlicht het gindsche hol binnendringt, het meer duidelijk de ruige wanden, donkere kuilen en leelijke dingen openbaart, die er in verborgen zijn; welnu, zoo is het ook met ons; indien het licht des hemels in ons hart nederdaalt, komen al deszelfs gebreken te voorschijn."

"Hoe treurig is dat toch! hoe meer wij weten, hoe vreeselijker die kennis wordt," zeide Ida.

"Zoo vreeselijk," zeide Emilie, "dat Paulus, die naar alle waarschijnlijkheid vrij wat meer licht bezat dan gij of ik ooit zullen hebben, uitriep als hij op zichzelf zag: „Ik ellendig mensch! wie zal mij verlossen van het ligchaam dezes doods."

"O ja, dat herinner ik mij," zeide Ida treurig.

"Maar herinnert gij u ook wat er volgt?" zeide Emilie. "Ik dank God, door Jezus Christus onzen Heer!"

Terwijl zij langzaam naar huis terugwandelden, luisterde Ida met ernst naar de raadgevingen harer vriendin en bewaarde die trouw in haar hart; en zoozeer was zij overtuigd van de billijkheid der vermaning, die zij ontvangen had, dat jufvrouw Marigold weldra overtuigd was, dat Emilie haar juist de ware schets van hoogmoed gegeven had. De vriendschap, die zoo gelukkig begonnen was, werd door het geheele leven voortgezet, en Ida maakte verbazende vorderingen in hare christelijke loopbaan; zij behield de woorden over de nederigheid diep in haar hart gegrift, en ondervond dat vrede en vreugde in gelijke mate toenamen. Op het titelblad van haren bijbel, en wat nog beter was, in haar dagboek, en nog het beste in haar eigen hart, waren deze woorden geschreven: „Den nederigen schenkt Hij genade."

ANNA.

HET KWAAD EN ZIJN GENEESMIDDEL.

Een jeugdig koning van Indië, Ça-Kyamouni, ter naauwernood ten troon gestegen, wilde zijn rijk bezoeken. Hij deed zijn wagen inspannen en ging zijn paleis uit door de poort die aan de oostzijde opening. Een in lompen gekleed man stapte voorwaarts op zijn weg en vroeg hem om een aalmoes. „Wat is dat voor een man?" vroeg de jeugdige monarch. „Het is de Armoede, die door de wereld zwerft," antwoordde hem de koetsier. Ça-Kyamouni, bedroefd geworden op het zien van dat kwaad dat hem nog niet bekend was, wilde zijn togt niet voortzetten, en gebood zijn koetsier naar het paleis terug te keeren.

Des anderen daags ging hij door de westerpoort uit. Ditmaal kwam eene met afzigtelijke wonden overdekte vrouw zijne blikken verschrikken. Het was de Ziekte. Ça-Kyamouni wendde zijne oogen af en keerde andermaal terug naar zijn paleis.

Nadat er een dag voorbijgegaan en hij van zijne ontsteltenis gekomen was, waagde hij het ten derden male uit te gaan, met hetzelfde voertuig, door de zuiderpoort. Aan den kant van den weg liep al waggelende een menschelijk wezen, welks ligchaam gebroken en gebogen naar de aarde scheen te neigen. Het was het beeld des Ouderdoms met zijne rimpels en zwakheden. En Ça-Kyamouni, nog droeviger dan te voren, ging, even als de voorgaande dagen, weer naar zijn paleis.

Den volgenden dag liet hij de noorderpoort openen. Maar de prachtige koets werd tegengehouden door een anderen stoet, wier langzame en plegtige gang de nieuwsgierigheid van Ça-Kyamouni ten toppunt voerde. Een door vier mannen gedragen, afgrijselijk bleek lijk werd onder zijne oogen weggevoerd, en leerde den jeugdigen monarch dat de Dood het in de wereld door de Ziekte, den Ouderdom en de Armoede aangevangen werk voltooit. En Ça-Kyamouni keerde naar zijn paleis terug om nimmermeer uit te gaan.

Wat besloot hij uit dat alles? dat het kwaad onoverwinnelijk is en dat het beste middel om het te vermijden is, zich in zichzelf op te sluiten, de oogen dicht te doen om geene afschuwelijke tooneelen meer te zien, de ooren te stoppen om de lijdenskreten niet te hooren, zich te vernietigen om niet meer te lijden. Van daar dat zijne discipelen de algeheele vernietiging voor het hoogste geluk houden.

Zes honderd jaren later zag een ander man het kwaad, en Hij trok het zich regtstreeks aan. Hij zeide: „De smart komt van de zonde; de mensch moet heilig worden om het volmaakte geluk te genieten." Vervolgens deed Hij de zonde te niet; Hij verzoende haar op een bloedig kruis. Hij overwon den dood en stond zegevierend uit het graf weer op. Hij gebood de menschen, en gaf hun de kracht, om tegen de zonde te strijden en beloofde hun de opstanding en het leven. Welke leer van die beiden dunkt u de waardigste en de vertroostendste? — Die van Ça-Kyamouni of die van Jezus Christus?

T. M. L.